LIVSMEDELSVERKET, JORDBRUKSVERKET, KEMIKALIEINSPEKTIONEN SAMARBETSRAPPORT
S – 2026 nr 02

Kontrollen i livsmedelskedjan 2025

Årlig rapport inlämnad av Sverige för perioden
1.1.2025 till 31.12.2025

KEMI
Kemikalieinspektionen

Jordbruks
verket

Livsmedelsverket

Denna titel kan laddas ner från: Livsmedelsverkets publikationer

Citera gärna Livsmedelsverkets texter, men glöm inte att uppge källan. Bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten. Det innebär att du måste ha upphovsmannens tillstånd att använda dem.

© Livsmedelsverket, 2026.

Författare:
Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen.

Rekommenderad citering:
Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen. S 2026 nr 02: Kontrollen i livsmedelskedjan 2025. Livsmedelsverkets samarbetsrapport. Uppsala.

S 2026 nr 02
ISSN 1104–7089

Förord

Sveriges rapport till EU-kommissionen om kontrollen i livsmedelskedjan följer en föreskriven förlaga. Rapporteringen görs i ett webbaserat verktyg och detta dokument har ställts samman för att presentera vad Sverige har rapporterat. Alla rubriker och tabeller är hämtade från den standardiserade förlagan och från rapporteringsverktyget.

För att vara transparenta med att det finns obligatoriska uppgifter vi inte har kunnat få fram till rapporteringen innehåller dokumentet även tabeller och fält där vi av olika anledningar inte har kunnat rapportera efterfrågade uppgifter. I de fallen har vi kommenterat varför det saknas uppgifter. I de fall vi har valt att inte lämna uppgifter i frivilliga fält har dessa av utrymmesskäl inte tagits med i den här versionen av rapporten.

Rapporteringen har som ambition att svara på det som efterfrågas och formuleringarna är gjorda utifrån att rapporten vänder sig till EU-kommissionens tjänstemän.

Under framtagandet av rapporten har ett flertal handläggare på Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, SKR och länsstyrelserna bidragit. Därefter har den färdiga rapporten beslutats av Livsmedelsverkets Generaldirektör.

Innehåll

Del I, 1. Inledning 7

Sammantagen bedömning 7

Utredning om Sveriges kontrollorganisation 7

Avslutade operativa mål 7

Nationella revisioner av kontrollverksamheten 7

Del I, 2. Åtgärder som vidtagits för att säkerställa ett effektivt genomförande av den fleråriga nationella kontrollplanen, inklusive efterlevnadsåtgärder och resultaten av dessa åtgärder 8

Del I, 3. Ändringar av den fleråriga nationella kontrollplanen 9

Del I, 4. Avgifter eller pålagor 10

Del II 11

1. Livsmedel 12

1.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 12

1.2 Offentlig kontroll av aktörer/anläggningar 14

1.3 Offentlig kontroll som kräver fortlöpande eller regelbunden närvaro av personal eller företrädare för behöriga myndigheter i aktörernas lokaler 15

1.4 Offentlig kontroll av produkter/varor enligt allmän bestämmelse och livsmedelskategori 16

1.5 Kommentar 18

1.6 Bristande efterlevnad 19

1.7 Kommentar 23

2. Genetiskt modifierade organismer 24

2.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 24

2.2 Offentlig kontroll 24

2.3 Kommentar 24

2.4 Bristande efterlevnad 25

3. Foder 26

3.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 26

3.2 Offentlig kontroll 27

3.3 Kommentar 28

3.4 Bristande efterlevnad 29

4. Djurhälsokrav 31

4.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 31

4.2 Offentlig kontroll 32

4.3 Kommentar 33

4.4 Bristande efterlevnad 34

5. Animaliska biprodukter 36

5.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 36

5.2 Offentlig kontroll 37
5.3 Kommentar 37
5.4 Bristande efterlevnad 38
6. Djurskyddskrav 39
6.1 Övergripande slutsatser om graden av efterlevnad 39
6.2 Djurskydd på jordbruksföretag (rådets direktiv 98/58/EG) 41
6.3 Plan med analys och åtgärder för djurskydd på jordbruksföretagen 42
6.4 Djur under transport (rådets förordning (EG) nr 1/2005) 43
6.5 Plan med analys och åtgärder för djurskydd under transport 43
6.6 Djurskydd vid tidpunkten för avlivning (rådets förordning (EG) nr 1099/2009) 45
6.7 Kommentar 46
7. Skyddsåtgärder mot växtskadegörare 48
7.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 48
7.2 Offentlig kontroll 49
7.3 Kommentar 49
7.4 Bristande efterlevnad 50
7.5 Kommentar 50
8. Växtskyddsmedel 51
8.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 51
8.2 Offentlig kontroll 53
8.3 Kommentar 53
8.4 Bristande efterlevnad 54
8.5 Kommentar 54
9. Ekologiskt 56
9.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 56
9.2 Ekologiska data 58
9.3 Vidtagna åtgärder 62
10. Skyddade beteckningar 65
10.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad 65
10.2 Offentlig kontroll 65
10.3 Kommentar 66
10.4 Bristande efterlevnad 66
10.5 Kommentar 66

Del I, 1. Inledning

Sammantagen bedömning

Den sammantagna bedömningen är fortsatt att Sverige generellt genomför en riskbaserad kontroll, upptäcker väsentliga avvikelser, vidtar åtgärder samt följer upp avvikelser inom kontrollen i hela livsmedelskedjan. Det stora flertalet av verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan bedöms följa gällande regler och de livsmedel som produceras är till övervägande del säkra och försedda med korrekt information. Sverige har ett gott djurhälsoläge och växtskyddsläge.

Utredning om Sveriges kontrollorganisation

Under 2025 slutfördes den utredning som regeringen tillsatte i slutet av 2023 med uppdrag att se över kontrollorganisationen i livsmedelskedjan. Utredningen lämnade olika förbättringsförslag som berör livsmedelskontrollen, foderkontrollen, kontrollen av animaliska biprodukter och delar av djurskyddskontrollen. Syftet med utredningens förslag är framför allt en ökad likvärdighet i kontrollen och införande av ett heltäckande revisionssystem. De centrala myndigheterna har därefter fått uppdrag från regeringen att vidta olika åtgärder för en effektivare och mer likvärdig kontroll.

Avslutade operativa mål

År 2025 var det sista året för de tidigare operativa målen i den fleråriga nationella kontrollplanen. Kommentarer om måluppfyllnaden redovisas i avsnitten för respektive område i denna rapport.

Nationella revisioner av kontrollverksamheten

Revisioner av länsstyrelser har utförts av revisorer från Jordbruksverket och Livsmedelsverket tillsammans. Resultatet visar att myndigheterna i allmänhet har relevanta mål och kontrollplaner, tillgång till lämpliga lokaler och utrustning, rutiner och mallar för arbetet och tillräckliga personalresurser och kompetens. Ett exempel på område med utvecklingspotential är genomförande av kontroller för att hitta avsiktliga överträdelser.

Det pågår arbete med att införa ett heltäckande revisionssystem där även de kommunala kontrollmyndigheterna ingår, men det är inte beslutat ännu. Flera kommunala kontrollmyndigheter har dock genomfört revision av sin kontrollverksamhet under 2025. Det är svårt att dra några slutsatser av dessa revisioner eftersom det är olika utförare och olika fokus för revisionerna.

Del I, 2. Åtgärder som vidtagits för att säkerställa ett effektivt genomförande av den fleråriga nationella kontrollplanen, inklusive efterlevnadsåtgärder och resultaten av dessa åtgärder

Under året har ett antal aktiviteter genomförts i syfte att utveckla kontrollen i livsmedelskedjan:

Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen har tagit fram fyra gemensamma fokusområden för den kontroll som ska prioriteras i livsmedelskedjan under 2026–2029. Fokusområdena är riskbaserad och likvärdig kontroll, verkningsfull kontroll, spårbarhet samt beredskap. Samarbetet har bidragit till en ökad samsyn och likvärdighet mellan myndigheterna på central nivå. Att kontrollmyndigheterna fokuserar på samma mål kommer sannolikt att underlätta för företag och kontrollmyndigheter. Under 2025 har webbinarier om de nya målen och fokusområdena genomförts.

De centrala myndigheterna har publicerat nya och uppdaterade vägledningar och e-utbildningar, och hållit seminarier på olika teman.

Del I, 3. Ändringar av den fleråriga nationella kontrollplanen

Sveriges fleråriga nationella kontrollplan för livsmedelskedjan finns på webbplatsen www.nkpwebben.se. Webbplatsen är offentlig. Uppdateringar sker löpande och vid behov.

Den nationella kontrollplanen, NKP, ska säkerställa att kontroll utförs inom alla kontrollförordningens områden.

Under 2025 har det utöver de årliga uppdateringarna pågått ett arbete med att lägga till texter om de nya målen. Det finns nu beskrivningar av fokusområden, mål och aktiviteter som gäller 2026–2029 för de olika kontrollområdena. Fokusområdena är riskbaserad och likvärdig kontroll, verkningsfull kontroll, spårbarhet samt beredskap. Under rubriken Övergripande mål och prioriteringar finns två nya underrubriker: Fokusområden och mål 2026–2029 och Tidigare operativa mål.

Del I, 4. Avgifter eller pålagor

Under denna rubrik har Sverige rapporterat länkar till webbsidor med information om avgifter för kontroll. I den rapport som skickas till kommissionen finns inte möjlighet att skriva någon förklarande text under den här rubriken, det går bara att lägga in webblänkar. Vi lägger in en länk till SKR i stället för till varje kommunal kontrollmyndighet. För länsstyrelserna kan vi inte lägga in någon generell länk eftersom sådan webbsida saknas.

Livsmedelsverket har en policy att i publikationer undvika att länka till specifika webbplatser, eftersom i princip alla länkar bryts med tiden. I den rapport som publiceras väljer vi därför att inte skriva ut webbadresserna utan i stället hänvisa till att söka på respektive myndighets namn tillsammans med orden ”avgifter” och ”kontroll”.

Del II

Per område enligt indelningen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625, artikel 1 punkt 2.

1. Livsmedel

Livsmedel och livsmedelssäkerhet, integritet och hälsosamhet i valfritt produktions-, bearbetnings- och distributionsled, inklusive bestämmelser för att säkerställa god handels sed, konsumentskydd och konsumentinformation, samt bestämmelser om tillverkning och användning av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

1.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Sammanfattande bedömning

Sveriges efterlevnad av reglerna i kontrollförordningen bedöms vara fortsatt tillfredsställande. Utrymme för förbättring finns framför allt när det gäller likvärdighet mellan kontrollmyndigheterna. Det är svårt att uttala sig om livsmedelsföretagarnas regelefterlevnad då det är stora skillnader som antas bero på variationer i bedömningar och arbetssätt snarare än variationer i regelefterlevnaden.

Indikatorer för livsmedelskontrollen

Sverige inför successivt indikatorer som ett verktyg för att följa utvecklingen i kontrollen. En av indikatorerna har använts sedan tidigare och mäter likvärdigheten i bedömning av avvikelse vid en viss typ av vanligt förekommande hygienkontroller. Indikatorn visar hur stor andel av myndigheterna som ligger i intervallet +/- 10 procentenheter från medianvärdet. Målet är att andelen ska öka från år till år. För år 2025 var värdet 53 %, vilket visar på en utveckling i rätt riktning då värdet år 2024 var 49 % och åren dessförinnan 46 till 47 %.

Två andra indikatorer mäter i vilken grad kontroll utförs jämfört med den riskbaserade planeringen. Målet är att minst 90 % av de planerade kontrollerna ska genomföras. För 2025 var resultatet 91 %. Motsvarande indikator finns också för högriskverksamheter, även där är målet 90 % men där var måluppfyllelsen något lägre, 88 %.

En indikator mäter i hur stor utsträckning spårbarhetskontroll görs vid livsmedelsanläggningar. För livsmedelsanläggningar i leden efter primärproduktionen mäts hur stor andel av anläggningarna som har kontrollerats avseende spårbarhet, framåt och/eller bakåt, minst en gång under de senast fem åren. För livsmedelsanläggningar i primärproduktionen mäts vid hur stor andel av de kontroller som gjorts under det senaste kalenderåret som spårbarhet har kontrollerats. Målet är 90 %. För år 2025 var indikatorns värde 70 %.

Slutligen vill vi nämna en indikator som mäter hur stor andel av de avvikelser som konstateras som följs upp och konstateras vara åtgärdade inom ett år från det att de

konstaterades. Målvärdet är 75 % och utfallet avseende år 2025 är 69 %. Livsmedelsverket har påbörjat ett arbete med lansering av en standardiserad kontrollprocess som bland annat syftar till att säkerställa att avvikelser följs upp och åtgärdas inom rimlig tid.

Mål för kontrollen

Som nämnt i inledningen till rapporten var 2025 det sista året för den tidigare perioden för mål i den fleråriga nationella kontrollplanen, NKP. En sammanställning av resultaten för dessa operativa mål bifogas. De nya mål med tillhörande aktiviteter som har lagts till i den fleråriga nationella kontrollplanen syftar till att göra kontrollen mer riskbaserad, likvärdig och verkningsfull. Två av målen tar särskilt sikte på spårbarhet i livsmedelskedjan respektive beredskap.

Andra året med ny riskbaserad planering och ny datainsamling

En ny riskklassningsmodell för leden efter primärproduktionen började tillämpas 2024. En utvärdering av den nya modellen är inplanerad i år, 2026.

I samband med att den nya riskklassningsmodellen infördes gjordes även andra förändringar i den data som samlas in från kontrollmyndigheterna. Anläggningar, kontroller och avvikelser räknas på ett nytt sätt sedan 2024 års kontroll, se även nedan under rubriken Kommentar. Siffrorna som rapporteras från Sverige för 2024 och 2025 kan alltså inte jämföras rakt av med siffrorna i tidigare års rapporter.

Livsmedelsburna utbrott

Antalet livsmedelsburna utbrott med minst två sjuka som rapporterats till Livsmedelsverket avseende år 2025 är 388. Liksom förra året är Norovirus det smittämne som orsakat flest antal sjuka, totalt 904 insjuknade i 28 utbrott. Ostron, sallad och sushi var de livsmedel som kunde identifieras bakom utbrotten med flest sjuka.

1.2 Offentlig kontroll av aktörer/anläggningar

Godkända anläggningar	Antal anläggningar	Antal offentliga kontroller som utförts
Allmänna verksamhetsanläggningar (kyl- och fryshus, ompaketering och ompaketering av förpackningar, grossistmarknader, kylfartyg)	239	436
Kött från tama hov- och klövdjur	323	1754
Kött från fjäderfä och hardjur	58	284
Kött av hägnat vilt	60	94
Kött av frilevande vilt	278	520
Malet kött, köttberedningar och maskinurbenat kött	353	1068
Köttprodukter	315	982
Levande musslor	11	21
Fiskeriprodukter	313	614
Råmjölk, obehandlad mjölk, råmjölksbaserade produkter och mjölkprodukter	148	330
Ägg och äggprodukter	170	228
Grodlår och sniglar	0	0
Utsmält djurfett och fettgrevar	8	11
Behandlade magar, blåsor och tarmar	5	20
Gelatin	4	5
Kollagen	4	3
Högförädlat kondroitinsulfat, högförädlad hyaluronsyra, högförädlade andra hydrolyserade broskprodukter, högförädlat kitosan, glukosamin, löpe och husbloss samt högförädlade aminosyror (högförädlade produkter)	2	4
Honung	0	0
Groddar	11	16

Registrerade aktörer/anläggningar	Antal anläggningar	Antal offentliga kontroller som utförts
Odling av grödor	11 547	443
Animalieproduktion	22 690	785
Blandat jordbruk	0	0
Jakt	58	0
Fiske	1113	53
Vattenbruk	141	0
Beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker	283	252
Utvinning av vegetabiliska oljor och fetter	26	13
Tillverkning av kvarnprodukter och stärkelse	58	54
Tillverkning av bageri- och mjölprodukter	400	589
Annan livsmedelsframställning	1093	1188
Framställning av drycker	724	417
Partihandel	2707	2495
Detaljhandel	18 918	15 312
Transport och lagring	4746	2262
Restaurang-, catering- och barverksamhet	59 741	58 290
Övriga	2337	952
Anläggningar som producerar material som kommer i kontakt med Livsmedel	372	258

1.3 Offentlig kontroll som kräver fortlöpande eller regelbunden närvaro av personal eller företrädare för behöriga myndigheter i aktörernas lokaler

Typer av lokaler	Antal anläggningar	Antal utförda offentliga kontroller (antal slaktkroppar eller vikt i ton)	Avvisade
Kött från tama hov- och klövdjur – slakterier	108	3 180 000	3952
Kött från fjäderfä och hardjur – slakterier	22	117 000 000	2 882 329
Kött av hägnat vilt – slakterier	23	53 000	35
Viltkött – vilthanteringsanläggningar	151	86 000	87

1.4 Offentlig kontroll av produkter/varor enligt allmän bestämmelse och livsmedelskategori

Enligt allmän bestämmelse **Enligt livsmedelskategori**	Mikrobiologiska kriterier	Bekämpningsmedel i livsmedel	Främmande ämnen i livsmedel	Restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel	Märkning, närings- och hälsopåståenden	Genetiskt modifierade organismer i livsmedel	Livsmedelsförbättrande medel (tillsatser, enzymer, aromer, processhjälpmedel)	Bestrålning	Kontaminering genom migration från material som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel	Övriga
1.Mejeriprodukter	45	75	31	149	0	0	0	0	0	0
2.Mejeriersättningsprodukter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.Fetter och oljor samt fett- och oljeemulsioner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.Glassvaror	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.Frukt och grönsaker	61	117	83	0	0	0	0	0	0	0
6.Konfektyrvaror	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.Spannmål och spannmålsprodukter	1	45	41	0	0	0	0	0	0	0
8.Bageriprodukter	1	0	32	0	0	0	2	0	0	0
9.Färskt kött	19224	505	235	2485	0	0	0	0	0	0
10.Malet kött, köttberedningar och maskinurbenat kött	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.Köttprodukter	29	0	6	0	0	0	0	0	0	0
12. Fisk och fiskeriprodukter	68	21	39	42	0	0	0	0	0	0
13.Ägg och äggprodukter	4	33	31	127	0	0	0	0	0	0
14.Socker, sirap, honung och bordssötningsmedel	0	27	0	29	0	0	0	0	0	0
15.Salt, kryddor, soppor, såser, sallader och proteinprodukter	55	0	5	0	0	0	0	0	0	0
16.Livsmedel för särskilda näringsändamål enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013 (1)	0	15	25	0	0	0	0	0	0	0
17.Drycker	4	15	9	0	0	0	0	0	0	0
18.Konsumtionsfärdiga snacks	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0

Enligt allmän bestämmelse **Enligt livsmedelskategori**	Mikrobiologiska kriterier	Bekämpningsmedel i livsmedel	Främmande ämnen i livsmedel	Restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel	Märkning, närings- och hälsopåståenden	Genetiskt modifierade organismer i livsmedel	Livsmedelsförbättrande medel (tillsatser, enzymer, aromer, processhjälpmedel)	Bestrålning	Kontaminering genom migration från material som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel	Övriga
19.Desserter, utom produkter som omfattas av kategorierna 1, 3 och 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20.Kosttillskott enligt definitionen i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG (2), utom kosttillskott för spädbarn och småbarn	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0
21.Bearbetade livsmedel som inte omfattas av kategorierna 1–17, utom livsmedel för spädbarn och småbarn	132	0	10	0	0	0	0	0	0	0
22.Övriga – livsmedel som inte omfattas av kategorierna 1 till 21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Material som kommer i kontakt med livsmedel										

1.5 Kommentar

Rapportering som är förändrad från och med 2024 års kontroll

Sedan föregående års rapport redovisar Sverige antalet anläggningar utifrån varje verksamhet som bedrivs, i stället för utifrån den huvudsakliga verksamheten som varit fallet hittills. För anläggningar med primärproduktion redovisas dock antalet anläggningar fortfarande utifrån den huvudsakliga verksamheten. Därmed redovisas inga anläggningar under ”blandat jordbruk”. Till skillnad från tidigare redovisas inte kontrolltillfällen som omfattat mer än en lagstiftningsgrupp (motsvarande gruppering som i tabell 1.4) som mer än en kontroll.

Övriga kommentarer till siffrorna i tabellerna

Anläggningar för produktion av honung godkänns inte i Sverige. Biodling redovisas under animalieproduktion, om biodlingen är den huvudsakliga verksamheten på en livsmedelsanläggning i primärproduktionen. Anläggningar i ledet efter primärproduktionen som paketerar honung rapporteras som övrig livsmedelsframställning om honung är den huvudsakliga verksamheten på anläggningen.

Antalet anläggningar redovisas som det antal som fanns i myndigheternas register vid årets början.

Sverige räknar antalet kontroller genom att räkna varje tillfälle en anläggning har blivit föremål för planerad kontroll respektive kontroll som ursprungligen inte var planerad. Om anläggningen har blivit föremål för planerad kontroll och kontroll som ursprungligen inte var planerad samma dag räknas det som två kontroller. Detta förekommer tämligen frekvent när avvikelser följs upp samtidigt som myndigheten gör ett planerat kontrolltillfälle.

I primärproduktionen räknas även kontroller som gjorts utifrån grundvillkorsurvalet med. År 2025 utgör dessa kontroller 231 av totalt 1258 kontroller av primärproduktionsanläggningar.

Antal kontroller och antalet avvisade i tabell 1.3: Siffrorna anger antal djur/slaktkroppar och som ”avvisade” anges de slaktkroppar som blivit totalt otjänlighetsförklarade.

Kontroll av produkter/varor: Sverige har inte något system för att rapportera in vilka livsmedelskategorier som kontrolleras när kontrollerna görs i samband med livsmedelskontroll på anläggningar. Sådana kontroller görs naturligtvis löpande, ofta som en verifiering i samband med kontroll av företagarens rutiner. Dessa kontroller kan alltså inte rapporteras per livsmedelskategori. I tabell 1.4 redovisas endast de kontroller av livsmedel som överförts från Efsa.

1.6 Bristande efterlevnad

Bristande efterlevnad från aktörer/anläggningar				**Insatser/åtgärder**	
	Upptäckts vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade aktörer/anläggningar	Antal kontrollerade aktörer/anläggningar där bristande efterlevnad upptäcktes	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Godkända anläggningar					1
Allmänna verksamhetsanläggningar (kyl- och fryshus, ompaketering och ompaketering av förpackningar, grossistmarknader, kylfartyg)	65	196	55	43	
Kött från tama hov- och klövdjur	457	309	164	69	
Kött från fjäderfä och hardjur	62	42	20	9	
Kött av hägnat vilt	13	33	12	2	
Kött av frilevande vilt	80	219	66	16	
Malet kött, köttberedningar och maskinurbenat kött	206	311	136	98	
Köttprodukter	194	275	128	134	
Levande musslor	2	9	2	2	
Fiskeriprodukter	100	234	76	79	
Råmjölk, obehandlad mjölk, råmjölksbaserade produkter och mjölkprodukter	59	125	35	57	
Ägg och äggprodukter	35	125	30	35	
Grodlår och sniglar	0	0	0	0	
Utsmält djurfett och fettgrevar	2	5	1	1	
Behandlade magar, blåsor och tarmar	7	3	3	0	
Gelatin	0	4	0	0	
Kollagen	0	3	0	0	

Bristande efterlevnad från aktörer/anläggningar				Insatser/åtgärder	
	Upptäckts vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade aktörer/anläggningar	Antal kontrollerade aktörer/anläggningar där bristande efterlevnad upptäcktes	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Högförädlat kondroitinsulfat, högförädlad hyaluronsyra, högförädlade andra hydrolyserade broskprodukter, högförädlat kitosan, glukosamin, löpe och husbloss samt högförädlade aminosyror (högförädlade produkter)	1	1	1	1	
Honung	0	0	0	0	
Groddar	4	7	3	0	
Registrerade aktörer/anläggningar					8
Odling av grödor	106	424	106	5	
Animalieproduktion	170	712	170	4	
Blandat jordbruk	0	0	0	0	
Jakt	0	0	0	0	
Fiske	7	50	7	1	
Vattenbruk	0	0	0	0	
Beredning och hållbarhetsbehandling av frukt, bär och grönsaker	56	160	45	24	
Utvinning av vegetabiliska oljor och fetter	2	11	2	1	
Tillverkning av kvarnprodukter och stärkelse	7	35	6	1	
Tillverkning av bageri- och mjölprodukter	153	285	116	49	
Annan livsmedelsframställning	271	650	229	70	
Framställning av drycker	62	334	60	20	
Partihandel	588	1491	434	238	
Detaljhandel	4298	9176	3640	1119	

Bristande efterlevnad från aktörer/anläggningar				Insatser/åtgärder	
	Upptäckts vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade aktörer/anläggningar	Antal kontrollerade aktörer/anläggningar där bristande efterlevnad upptäcktes	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Transport och lagring	302	1660	278	132	
Restaurang-, catering- och barverksamhet	15 914	37 936	14 486	2 998	
Övriga	262	545	219	82	
Anläggningar som producerar material som kommer i kontakt med livsmedel	44	221	43	6	

Bristande efterlevnad vad gäller bestämmelserna om livsmedel								Insatser/åtgärder	
	Bristande efterlevnad som upptäckts vid offentliga kontroller								
	Mikrobiologiska kriterier	Bekämpningsmedel i livsmedel	Främmande ämnen i livsmedel	Restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel	Märkning, närings- och hälsopåståenden	Livsmedelsför-bättrande medel (tillsatser, enzymer, aromer, processhjälpmedel)	Övriga	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
1.Mejeriprodukter									
2.Mejeriersättningsprodukter									
3.Fetter och oljor samt fett- och oljeemulsioner									
4.Glassvaror									
5.Frukt och grönsaker									
6.Konfektyrvaror									
7.Spannmål och spannmålsprodukter									
8.Bageriprodukter									
9.Färskt kött									
10.Malet kött, köttberedningar och maskinurbenat kött									
11.Köttprodukter									

Bristande efterlevnad vad gäller bestämmelserna om livsmedel								**Insatser/åtgärder**	
	Bristande efterlevnad som upptäckts vid offentliga kontroller								
	Mikrobiologiska kriterier	Bekämpningsmedel i livsmedel	Främmande ämnen i livsmedel	Restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel	Märkning, närings- och hälsopåståenden	Livsmedelsför-bättrande medel (tillsatser, enzymer, aromer, processhjälpmedel)	Övriga	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
12.Fisk och fiskeriprodukter									
13.Ägg och äggprodukter									
14.Socker, sirap, honung och bordssötningsmedel									
15.Salt, kryddor, soppor, såser, sallader och proteinprodukter									
16.Livsmedel för särskilda näringsändamål enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 609/2013									
17.Drycker									
18.Konsumtionsfärdiga snacks									
19.Desserter, utom produkter som omfattas av kategorierna 1, 3 och 4									
20.Kosttillskott enligt definitionen i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/46/EG (2), utom kosttillskott för spädbarn och småbarn									
21.Bearbetade livsmedel som inte omfattas av kategorierna 1–17, utom livsmedel för spädbarn och småbarn									
22.Övriga – livsmedel som inte omfattas av kategorierna 1 till 21									

Bristande efterlevnad av allmänna bestämmelser		Insatser/åtgärder	
Genetiskt modifierade organismer i livsmedel	Antal fall av bristande efterlevnad	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
- otillåtna GMO	0	0	0
- märkning av GMO	0	0	0
Bestrålning	0	0	0
Nya livsmedel	47	24	0
Material som kommer i kontakt med livsmedel	1099	154	1

Bedrägligt eller vilseledande agerande

Under året har kontrollmyndigheterna rapporterat nära 200 avvikelser med uppgift om att myndigheten misstänker avsiktligt bedrägligt eller vilseledande agerande som orsak till avvikelsen. Det har bland annat gällt mejerier, slakterier, ägganläggningar, fiskanläggningar och detaljhandelsanläggningar. De insatser som gjorts i dessa ärenden har bland annat lett till att verksamheter förbjudits, att livsmedel har omhändertagits och kasserats och till anmälan för åtal.

1.7 Kommentar

Bristande efterlevnad från aktör/anläggning

Sedan föregående års rapport redovisas endast en (1) bristande efterlevnad per kontroll, även när myndigheten bedömt att det förelåg bristande efterlevnad avseende mer än en regel eller mer än en lagstiftningsgrupp vid det kontrolltillfället.

Bristande efterlevnad vad gäller bestämmelserna om livsmedel

Som tidigare nämnts saknar Sverige system för att samla in uppgifter från kontroller per kategori av livsmedel. Det gäller även avvikelser och myndighetsåtgärder. Därför rapporteras inga värden i denna tabell.

Bristande efterlevnad av allmänna bestämmelser

På raden *Material som kommer i kontakt med livsmedel* redovisas bristande efterlevnad vid livsmedelsföretagares användning av kontaktmaterial.

2. Genetiskt modifierade organismer

Avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön för livsmedels- och foderproduktion.

2.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på området bedöms tillfredsställande. Utförda kontroller 2025 har varit utan anmärkning.

2.2 Offentlig kontroll

	Antal offentliga kontroller som utförts
Kommersiell odling av genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion (del C i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG)	0
Experimentell utsättning av genetiskt modifierade organismer relaterade till livsmedel och foder (del B i direktiv 2001/18/EG)	1
Utsäde och vegetativt förökningsmaterial för livsmedels- och foderproduktion	2

2.3 Kommentar

I Sverige finns ingen kommersiell odling av genetiskt modifierade växter.

Under 2025 odlades genetiskt modifierad potatis på ett fält i fältförsök.

Dokumentkontroll av utförd GMO-analys har utförts på en sändning av majs. Kontroll av otillåten inblandning i lin som rapporterats av annan medlemsstat inte har tagits in till Sverige.

2.4 Bristande efterlevnad

		Insatser/åtgärder	
Per anläggning	**Upptäcks vid offentliga kontroller**	**Administrativa åtgärder**	**Rättsliga åtgärder**
1. Kommersiell GMO-odling för livsmedels- och foderproduktion	0	0	0
2. Experimentell utsättning av genetiskt modifierade organismer relaterade till livsmedel och foder	0	0	
3. Utsäde och vegetativt förökningsmaterial för livsmedels- och foderproduktion	0	0	
3.1 Icke godkända genetiskt modifierade organismer i utsäde och vegetativt förökningsmaterial	0	0	
3.2 Märkning av genetiskt modifierade organismer i utsäde och vegetativt förökningsmaterial	0	0	

Bedrägligt eller vilseledande agerande

Inga fall av bedrägligt eller vilseledande agerande har misstänkts eller konstaterats.

3. Foder

Foder och fodersäkerhet, i alla produktions-, bearbetnings- och distributionsled, samt användning av foder, inklusive bestämmelser för att säkerställa god handels sed och skydda konsumenthälsa, konsumentskydd och konsumentinformation.

3.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på området bedöms som tillfredsställande. Utrymme för förbättring finns inom dokumentation, skadedjursbekämpning och foderhygien för primärproduktionen, samt HACCP och upprättande av kvalitetskontrollplaner, märkning samt rutiner för rapportering av osäkert foder för sekundärproduktionen.

Det har gjorts en utvärdering av målen för åren 2022–2025 för kontrollområdet foder i Sveriges fleråriga nationella kontrollplan. Det har varit två mål för foderkontrollen under den aktuella perioden:

Mål 1: Kontrollmyndigheterna har verktyg och förutsättningar för att genomföra riskbaserad offentlig kontroll som är likvärdig i hela landet. Till stor del har målet uppnåtts. Det finns fortfarande vissa skillnader i likvärdighet i kontrollen av primärproduktionen där en andel av kontrollmyndigheterna inte har utfört sina tilldelade kontroller utifrån den nationella kontrollplaneringen. I kontrollen av sekundärproducenter har de planerade kontrollerna utförts.

Mål 2: Verksamhetsutövare har de grundläggande kunskaper som krävs för att följa lagstiftningen: Vi bedömer att det har gjorts insatser men vid en sammantagen bedömning har målet inte nåtts såsom planerat. Vi har även i den nya målperioden lagt in årliga aktiviteter för att förbättra verksamhetsutövarnas kunskaper om lagstiftningen.

Kontroller av företag som tillverkar foder med koccidiostatika och läkemedel har prioriterats för kontrollen under åren 2024–2025. Aktörer som tillverkar eller hanterar läkemedelsfoder har minskat kraftigt sedan 2023, men antalet kontroller i förhållande till antalet anläggningar har ökat.

Totalt genomfördes 1 472 kontroller på foderområdet under 2025, vilket är ungefär samma som för år 2024.

I primärproduktionen är andelen kontroller med fall av bristande efterlevnad något fler än tidigare år. I andra verksamhetstyper utanför primärproduktionen var antalet fall av bristande efterlevnad färre under 2025 än under 2024. Det är huvudsakligen enklare avvikelser som observeras och fall av bristande efterlevnad åtgärdas vanligen genom att kontrollmyndigheten påtalar bristerna för verksamhetsutövaren som sedan själv åtgärdar dem.

Kontrollmyndigheterna följer upp vid uppföljande kontroller att fall av bristande efterlevnad har åtgärdats. Under 2025 har kontrollmyndigheterna använt totalt 16 förelägganden för att fall av bristande efterlevnad ska åtgärdas: fyra förelägganden i primärproduktionen samt 12 förelägganden utanför primärproduktionen. Detta är samma omfattning som för 2024 och tidigare år. Inom primärproduktionen har kontrollmyndigheterna beslutat om en sanktionsavgift för brister i foderföretagarens journalföring. Det gjordes en åtalsanmälan inom foderkontrollen under 2025. I sekundärproduktionen gjordes två beslut om förbud av utsläppande av foder på marknaden vilka gällde foder med den förbjudna tillsatsen etoxikin samt sällskapsdjursfoder från en anläggning som inte var registrerad eller godkänd.

Vid kontrollen av primärproducenter observerades åtta fall av bristande efterlevnad som kontrollmyndigheterna bedömde som allvarliga under 2025. Det gällde undermålig lagring av foder, risk för kontaminering av foder, skadedjur samt bristfällig rengöring, Vid kontrollen för andra än primärproducenter observerades två allvarliga fall av osäkert foder. Det gällde en förbjuden tillsats i importerad råvara som användes i sällskapsdjursfoder samt importerade tuggben som orsakade död och sjukdom hos hund.

3.2 Offentlig kontroll

Per anläggning	Antal anläggningar	Antal offentliga kontroller som utförts
Anläggningar som är godkända i enlighet med artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005(10)	12	19
Primärproducenter som godkänts i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) nr 183/2005	2	0
Anläggningar som är registrerade i enlighet med artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005, med undantag för primärproduktion	2 236	372
Primärproducenter som registrerats i enlighet med artikel 9 i förordning (EG) nr 183/2005 och som uppfyller bestämmelserna i bilaga I till den förordningen	43 712	1 100
Aktörer (jordbrukare) som använder foder	26 397	707
Aktörer som tillverkar och/eller handlar med foderläkemedel	8	6

Enligt allmän bestämmelse	Antal offentliga kontroller som utförts
Märkning av foder	483
Fodrets spårbarhet	734
Fodertillsatser (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003)	290
Främmande ämnen och produkter i djurfoder (artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/32/EG)	28
Förbjudna råvaror i foder (bilaga III till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2009)	581
Foderläkemedel (rådets direktiv 90/167/EEG)	19
Bekämpningsmedel i foder	12
Genetiskt modifierade organismer i foder	95

3.3 Kommentar

Foderkontroller av primärproducenter som har gjorts utifrån grundvillkorsurvalet har räknats med i det totala antalet kontroller av primärproducenter, det vill säga på samma sätt som foderkontrollen har rapporterats i tidigare års rapporteringar.

Honungsproduktion har inte räknats med i antalet anläggningar med aktörer som använder foder.

3.4 Bristande efterlevnad

Per anläggning	Upptäcks vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade anläggningar	Antal kontrollerade anläggningar där bristande efterlevnad upptäcktes	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Anläggningar som godkänts i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) nr 183/2005	21	9	5	0	
Anläggningar som är registrerade i enlighet med artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005, med undantag för primärproduktion	327	283	125	14	
Primärproducenter som registrerats i enlighet med artikel 9 i förordning (EG) nr 183/2005 och som uppfyller bestämmelserna i bilaga I till den förordningen	242	1 100	143	4	
Aktörer (jordbrukare) som använder foder	191	707	101	1	
Aktörer som tillverkar och/eller handlar med foderläkemedel	8	4	3	0	
Totalt antal rättsliga åtgärder					1

Enligt allmän bestämmelse	Antal upptäckta fall av bristande efterlevnad	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Bristande produktöverensstämmelse Märkning/spårbarhet gällande foder som har släppts ut eller ska släppas ut på marknaden	35	0	
Bristande produktöverensstämmelse: Fodersäkerheten gällande foder som har släppts ut eller ska släppas ut på marknaden	2	0	
Fodertillsatser (förordning (EG) nr 1831/2003)	1	0	
Främmande ämnen i foder (artikel 2 i direktiv 2002/32/EG)	1	0	
Förbjudna råvaror i foder (bilaga III till förordning (EG) nr 767/2009)	1	0	
Foderläkemedel (förordning 2019/6)	1	0	
Bekämpningsmedel i foder	0	0	
Icke-godkända genetiskt modifierade organismer i foder	0	0	
Märkning av GMO i foder	0	0	
Totalt antal rättsliga åtgärder			0

Bedrägligt eller vilseledande agerande

Inga kontrollresultat indikerar bedrägligt eller vilseledande agerande.

4. Djurhälsokrav

4.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på området bedöms fortsatt vara tillfredsställande. Utrymme för förbättringar finns i hur kontrollen är organiserad och anpassad till lagstiftningen på området. I samband med att Jordbruksverket under 2025 har tagit fram nya mål för kontrollområdet i nationella kontrollplanen har Jordbruksverket gjort en plan över åtgärder som ska genomföras under åren 2026–2029 för att förbättra kontrollen på området. Fall av bristande efterlevnad förekommer som tidigare år framför allt inom kontrollen av märkning och registrering men det är samtidigt en liten andel (ett fåtal procent) av de kontrollerade djuren som har avvikelser. Under år 2025 har det även varit fler fall av bristande efterlevnad vid vattenbrukskontroller jämfört med tidigare år.

Det har gjorts en utvärdering av målen för åren 2022–2025 för kontrollområdet djurhälsa i Sveriges fleråriga nationella kontrollplan. Utvärderingen visar att ett flertal aktiviteter har genomförts men målet för området har inte nåtts fullt ut. Hälften av indikatorerna i målbilden visar på god måluppfyllelse. Jordbruksverket ser en positiv utveckling inom området, men ett antal stora särskilda händelser under målperioden har krävt prioriteringar som har påverkat arbetet med kontrollen inom djurhälsoområdet.

Identifiering och registrering av djur

I kontrollen av identifiering och registrering av nötkreatur har antalet kontroller minskat något jämfört med år 2024. Antalet fall av bristande efterlevnad har också minskat jämfört med föregående år och ställt i förhållande till antal kontroller har andelen fall av bristande efterlevnad minskat något.

Antal kontroller av får och get har ökat något jämfört med år 2024. Antalet fall av bristande efterlevnad har också ökat och ställt i förhållande till antal kontroller ökat några procent jämfört med föregående år. Antalet administrativa åtgärder har ökat i kontrollen av får och get jämfört med år 2024, men antalet åtgärder var samtidigt på liknande nivå som åren dessförinnan.

Vattenbruk

Inom kontrollen av godkända vattenbruksanläggningar gjordes totalt 125 kontroller under 2025. Kontrollmyndigheten hade planerat att genomföra 147 kontroller på godkända anläggningar under året. De huvudsakliga anledningarna till att alla planerade kontroller ej har genomförts är brist på veterinär som kan utföra kontrollen i flera områden i landet. Antalet veterinärer som kan

utföra kontroller ökade under 2025, men det har ändå inte varit tillräckligt. Antalet genomförda kontroller i relation till antal planerade kontroller av godkända anläggningar har dock ökat något under 2025 jämfört med 2024, från 76 % till 85 %.

Vattenbrukskontrollen har under 2025 haft ett ökat fokus på att aktörernas biosäkerhetsplaner följs samt att anläggningarna är korrekt registrerade. Kontrollen har även fokuserat på att påtalade brister åtgärdas. Andel kontroller med någon avvikelse var 40 %. Fall av bristande efterlevnad förekommer framför allt inom kontrollen av dokumentation avseende journalföring samt biosäkerhetsplan, samt felaktiga uppgifter i vattenbruksregistret.

För vattenbrukskontrollen har antalet fall av bristande efterlevnad ökat något.

Fall av bristande efterlevnad under 2025 har resulterat i 8 administrativa uppföljningar samt 17 förelägganden. Under år 2025 har kontrollmyndigheten använt sig av totalt 25 administrativa åtgärder, men inte av några rättsliga åtgärder inom kontrollen av vattenbruksanläggningar.

Spermasamlingsstationer, spermalagringsstationer samt embryosamlings- och embryoproduktionsgrupper

Det är Jordbruksverket som har kontrollansvaret för spermasamlingsstationer, spermalagringsstationer samt embryosamlings- och embryoproduktionsgrupper som handlar med avelsmaterial inom EU, så kallade EU-godkända anläggningar. Alla anläggningar har kontrollerats enligt fastställd kontrollfrekvens. Det observerades tre fall av bristande efterlevnad under 2025 (år 2024 var det fyra fall av bristande efterlevnad). Avvikelser som har observerats åtgärdades under kontrollåret eller planeras att följas upp under 2026.

4.2 Offentlig kontroll

	Antal gårdar/anläggningar	Antal offentliga kontroller som utförts	Antal registrerade djur (i början av rapporterings-perioden eller annat nationellt referensdatum för djurstatistik)	Antal kontrollerade djur
Identifiering och registrering av nötkreatur	30 099	1 042	1 369 745	105 880
Identifiering och registrering av får och getter	24 174	1 101	321 420	31 260

	Antal gårdar/anläggningar	Antal offentliga kontroller som utförts
Godkända uppsamlingsplatser (nötkreatur, får, getter, svin, hästdjur)	1	0
Godkända handlare (nötkreatur, får, getter, svin, hästdjur)	0	0
Kontrollstationer (rådets förordning (EG) nr 1255/97)	0	0
Godkända organ, institut och centrum (rådets direktiv 92/65/EEG)	0	0
Anläggningar som godkänts för handel med fjäderfä och kläckningsägg inom EU	0	0
Karantänanläggningar för fåglar	0	0
Godkända vattenbruksanläggningar	263	125
Godkända bearbetningsanläggningar för vattenbruksdjur	0	0
Spermasamlingsstationer	17	20
Nötkreatur	1	2
Svin	2	4
Får och getter	1	1
Hästdjur	13	13
Spermalagringsstationer	12	12
Nötkreatur	9	9
Får och getter	2	2
Hästdjur	1	1
Embryosamlings- och embryoproduktionsgrupper	3	3
Nötkreatur	3	3
Svin	0	0
Får och getter	0	0
Hästdjur	0	0

4.3 Kommentar

Vi har inte haft möjlighet att ta fram uppgifter om antal offentliga kontroller som under 2025 har utförts på anläggningar som godkänts för handel med fjäderfä och kläckningsägg inom EU.

4.4 Bristande efterlevnad

	Antal kontrollerade gårdar/anläggningar med bristande efterlevnad	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder	Begränsningar vad gäller förflyttning av enskilda djur		Begränsningar vad gäller förflyttning av alla djur		Destruktion av djur	
Identifiering och registrering av djur	617	22		Berörda djur	Berörda jordbruks-företag	Berörda djur	Berörda jordbruks-företag	Berörda djur	Berörda jordbruks-företag
				142	10	820	12	0	0
Identifiering och registrering av får och getter	334	29							
Identifiering och registrering av får och getter	334	19							
Godkända uppsamlingsplatser (nötkreatur, får, getter, svin, hästdjur)	0	0							
Godkända handlare (nötkreatur, får, getter, svin, hästdjur)	0	0							
Kontrollstationer (rådets förordning (EG) nr 1255/97)	0	0							
Godkända organ, institut och centrum (rådets direktiv 92/65/EEG)	0	0							
Anläggningar som godkänts för handel med fjäderfä och kläckningsägg inom EU	0	0							
Karantänanläggningar för fåglar	0	0							
Godkända vattenbruksanläggningar:	50	25							
Godkända bearbetningsanläggningar för vattenbruksdjur	0	0							
Spermasamlingsstationer:	3	1							
Nötkreatur	1	0							
Svin	1	0							

	Antal kontrollerade gårdar/anläggningar med bristande efterlevnad	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder	Begränsningar vad gäller förflyttning av enskilda djur	Begränsningar vad gäller förflyttning av alla djur	Destruktion av djur
Får och getter	0	0				
Hästdjur	1	1				
Spermalagringsstationer:	0	0				
Nötkreatur	0	0				
Får och getter	0	0				
Hästdjur	0	0				
Embryosamlings- och embryoproduktionsgrupper:	0	0				
Nötkreatur	0	0				
Svin	0	0				
Får och getter	0	0				
Hästdjur	0	0				
Totalt antal rättsliga åtgärder			2			

Bedrägligt eller vilseledande agerande

Inga kontrollresultat indikerar bedrägligt eller vilseledande agerande.

5. Animaliska biprodukter

Förebyggande och minimering av risker som animaliska biprodukter och framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa.

5.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på området bedöms fortsatt vara tillfredsställande. Utrymme för förbättring finns i hur det svenska kontrollsystemet för animaliska biprodukter är organiserat där framför allt kommunernas förutsättningar för kontroll av animaliska biprodukter behöver utvecklas. De genomförda kontrollerna under 2025 visar på fortsatt tillfredsställande regelefterlevnad hos aktörerna. Det är förhållandevis få fall av bristande efterlevnad inom området.

Det har gjorts en utvärdering av målen för åren 2022–2025 för kontrollområdet animaliska biprodukter i Sveriges fleråriga nationella kontrollplan. Utvärderingen visar att det har genomförts aktiviteter som har gett goda effekter men målen för perioden har inte nåtts. Genomförandet av flera aktiviteter i målbilden pausades i avvaktan på resultaten av den utredning som regeringen har låtit utföra om kontrollen inom området.

Totalt sett genomfördes fler offentliga kontroller under 2025 jämfört med 2024. Det är framför allt kontroller enligt allmän bestämmelse som ökat, där kommunernas kontroller står för den största delen av ökningen. Kontrollerna av registrerade anläggningar har minskat något jämfört med 2024.

I Sverige kontrolleras animaliska biprodukter av Livsmedelsverket, Jordbruksverket, länsstyrelser och kommuner.

Livsmedelsverket, som genomför kontroller av animaliska biprodukter på slakterier och vissa livsmedelsanläggningar, arbetar med en flerårig kontrollplanering där det enligt plan genomförs fler kontroller vart tredje år. Myndigheten genomförde fler kontroller under 2025 jämfört med 2024. Myndigheten har rapporterat lägre andel kontroller med bristande efterlevnad än under 2024. I de flesta fall åtgärdas bristande efterlevnad utan att myndigheten behöver använda administrativa eller rättsliga åtgärder. Under år 2025 använde myndigheten 16 förelägganden, varav enbart ett föreläggande var förenat med vite. Ingen åtalsanmälan gjordes under 2025.

De regionala kontrollmyndigheterna (länsstyrelserna), som genomför kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter samt av omlastningsplatser för animaliska biprodukter, genomförde något färre antal kontroller under 2025 jämfört med 2024. Andelen kontroller med bristande efterlevnad var lägre hos länsstyrelserna under 2025 jämfört med

2024. Andelen kontrollerade transportörer med bristande efterlevnad var också lägre under 2025 jämfört med tidigare år. Under 2025 vidtog inte länsstyrelserna några administrativa eller rättsliga åtgärder för att åtgärda bristande efterlevnad på området.

De kommunala kontrollmyndigheterna (kommunerna), som genomför kontroller av animaliska biprodukter på lantbruk och livsmedelsanläggningar, har rapporterat fler genomförda kontroller 2025 jämfört med föregående år. Det är framför allt inom kontroll av livsmedelsanläggningar som antalet kontroller har ökat under 2025. Andelen kontroller där det konstaterats bristande efterlevnad har minskat något jämfört med 2024. De kommunala kontrollmyndigheterna har vidtagit fler åtgärder som förelägganden och åtalsanmälningar för att åtgärda fall av bristande efterlevnad än under 2024.

Jordbruksverket, som genomför kontroller av animaliska biprodukter på anläggningar som inte kontrolleras av någon av de andra kontrollmyndigheterna ovan, genomförde fler kontroller under 2025 jämfört med föregående år. Andelen kontroller där myndigheten har konstaterat bristande efterlevnad är något högre än föregående år. Under 2025 vidtog Jordbruksverket inga administrativa eller rättsliga åtgärder med anledning av bristande efterlevnad på området.

5.2 Offentlig kontroll

Per anläggning/fabrik	**Antal anläggningar/fabriker**	**Antal offentliga kontroller som utförts**
Anläggningar eller fabriker som är godkända i enlighet med artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009	620	192
Anläggningar eller fabriker som registrerats i enlighet med artikel 23 i förordning (EG) nr 1069/2009	1 024	98
Enligt allmän bestämmelse		Antal offentliga kontroller som utförts
Animaliska biprodukters och/eller därav framställda produkters märkning och spårbarhet		4 245

5.3 Kommentar

-

5.4 Bristande efterlevnad

Per anläggning				**Insatser/åtgärder**	
	Upptäckts vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade anläggningar	Antal kontrollerade anläggningar där bristande efterlevnad upptäcktes	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Anläggningar eller fabriker som är godkända i enlighet med artikel 24 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009	65	178	49	0	0
Anläggningar eller fabriker som registrerats i enlighet med artikel 23 i förordning (EG) nr 1069/2009	53	98	45	0	
Enligt allmän bestämmelse	Antal upptäckta fall av bristande efterlevnad			Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Bristande produktöverensstämmelse: Animaliska biprodukters/framställda produkters märkning och spårbarhet	110			16	6
Bristande produktöverensstämmelse: Animaliska biprodukters/framställda produkters säkerhet	146			51	

Bedrägligt och vilseledande agerande

Inga kontrollresultat indikerar bedrägligt eller vilseledande agerande.

6. Djurskyddskrav

6.1 Övergripande slutsatser om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på djurskyddsområdet bedöms fortsatt vara tillfredsställande. Utrymme för förbättring finns främst kring tillräckliga rutiner för att hålla djurens liggytor tillräckligt rena, vilket inom vissa djurslag är ett återkommande problem.

Resultaten från kontrollen av livsmedelsproducerande djur visar att den vanligast förekommande bristen, som länsstyrelserna konstaterade under 2025, var att grisar saknade torra eller rena liggytor. På gårdar med nötkreatur var den mest frekventa bristen att något eller flera djur i besättningen inte bedömdes vara tillfredställande rena. Generellt visar statistiken på låg förekomst av brister i flera andra delar av lagstiftningen.

Det har gjorts en utvärdering av målen för åren 2023–2025 för kontrollområdet djurskydd i Sveriges fleråriga nationella kontrollplan. Utvärderingen visar att det har genomförts aktiviteter som har gett goda effekter och hälften av målen för perioden har nåtts. Vi ser ett behov av vidare arbete för att kunna nå målet om en riskbaserad kontroll.

De kontroller som länsstyrelsen genomförde av livsmedelsproducerande djur under 2025 utgjordes till stor del av planerade rutinkontroller. Vilka anläggningar som kontrollerats baseras på en systematisk riskbedömning som sker i det nationella djurskyddskontrollregistret. Riskbedömningen för kontrolluttag har använts i flera år, vilket gjort att länsstyrelserna riktar rutinkontroller mot anläggningar där risken för bristande regelefterlevnad är som störst.

Under 2025 genomförde länsstyrelserna 3 756 rutinkontroller, vilket är en ökning med nästan 26 procent (773) jämfört med 2024 då 2 983 rutinkontroller genomfördes. Det ökade antalet beror främst på fler kontroller av nötkreatur, men även kontrollerna av får- och grishållning ökade under 2025 jämfört med 2024.

Vid rutinkontrollerna noterades brister vid 48 procent av kontrollerna vilket är en minskning med tre procentenheter jämfört med 2024. Den relativt höga andelen brister visar på en hög träffsäkerhet i riskurvalet av länsstyrelsernas kontroller. Även 2021 och 2022 låg andelen brister på 48 procent. Utöver rutinkontroller genomför länsstyrelserna varje år kontroller efter inkomna klagomål samt uppföljande kontroller för att verifiera att konstaterade brister har rättats till. Vid kontroll efter klagomål och uppföljande kontroller konstaterades brister vid 74 procent av kontrollerna under 2025. I resultatet för klagomålskontroller och uppföljande

kontroller ingår även kontroller av sällskapsdjur och häst. En hög andel brister vid både klagomålskontroller och uppföljande kontroller indikerar att länsstyrelserna riktar sina insatser där kontrollen som mest behövs.

Det finns många kontrollpunkter där regelefterlevnaden, trots det riskbaserade kontrolluttaget, är hög år efter år. Till exempel har Sverige inga brister när det gäller otillåtet bruk av hormoner i djurhållningen. Ett annat exempel är att kalvar hålls lösgående och på ett sådant sätt att de kan ligga ner, vila, stå upp och hålla sig själva rena. För gris är regelefterlevnaden god vad gäller kraven för avvänjning av smågrisar. För får uppfylls kraven avseende lamning, bete eller annan utevistelse samt att fåren ska hållas i lösdrift och i par eller grupp. För samtliga av dessa kontrollpunkter har konstaterade brister varit väldigt få eller inga alls under 2025 och flera år bakåt i tiden. Ett område med god regelefterlevnad vid kontroller av livsmedelsproducerande djur är regler som rör stallmiljö. Det noteras exempelvis knappt några brister kring att djur i Sverige lever i bullriga stallmiljöer. Krav på att djurstallen ska ha dagsljusinsläpp och god belysning efterlevs väl i djurstallar för nötkreatur och får. Något som sannolikt bidrar till regelefterlevnaden är kraven på förprövning och besiktning av stallbyggnader som finns i Sverige för hållande av livsmedelsproducerande djur.

Det är viktigt att komma ihåg att kontrollen ska riktas mot de verksamheter med högst risk och Jordbruksverket bedömer utifrån den riskbaserade kontrollens resultat att landets djurhållare i allmänhet håller och sköter sina djur med en god efterlevnad av djurskyddslagstiftningen. En god regelefterlevnad är framför allt viktigt för djurvälfärden men också för att upprätthålla allmänhetens förtroende för svensk djurhållning och livsmedelsproduktion.

6.2 Djurskydd på jordbruksföretag (rådets direktiv 98/58/EG)

Djur som hålls för animalieproduktion (djurkategori)	Antal produk-tions-anläggningar	Antal offentliga kontroller som utförts	Bristande efterlevnad		Insatser/Åtgärder	
			Totalt antal kontrollerade produktionsanläggningar	Antal kontrollerade produktions-anläggningar där bristande efterlevnad upptäcktes	Adminis-trativa åtgärder	Totalt antal rättsliga åtgärder
Svin (enligt definitionen i rådets direktiv 2008/120/EG)	4 440	269	235	126	17	
Värphöns (enligt definitionen i rådets direktiv 1999/74/EG)	370	52	45	23	9	
Kycklingar (enligt definitionen i rådets direktiv 2007/43/EG)	-	19	16	8	4	
Kalvar (enligt definitionen i rådets direktiv 2008/119/EG)	-	2 141	-	392	73	
Nötkreatur (enligt definitionen i rådets direktiv 98/58/EG)	27 705	2 762	2 405	1 057	208	
Får	19 911	1 231	1 142	393	55	
Get	4 828	276	254	88	9	
Fjäderfä av arten Gallus gallus utom värphöns och slaktkyckling)	-	110	-	53	16	
Ratiteter (strutsfåglar)	19	4	4	4	0	
Ankor	2 482	64	-	20	4	
Gäss	380	16	-	7	1	
Pälsdjur	14	0	0	0	0	
Kalkon	420	23	-	9	1	65

6.3 Plan med analys och åtgärder för djurskydd på jordbruksföretagen

Jordbruksverket och länsstyrelserna har under flera år arbetat kontinuerligt med att utveckla och förbättra djurskyddskontrollen och efterlevnaden av djurskyddslagstiftningen.

Under 2025 anordnade länsstyrelserna tillsammans med Jordbruksverket nationella kompetensutvecklingsdagar i djurskyddskontroll för länsstyrelsernas kontrollpersonal.

Jordbruksverket arbetar efter den djurskyddsstrategi som började gälla 2020. Djurskyddsstrategin har följande tre övergripande mål: a) Djur i Sverige hålls och sköts enligt djurskyddslagstiftningen och kontrollen av den är verkningsfull och likriktad, b) Hållning och användning av djur utvecklas för ökad djurvälfärd, produktion och konkurrenskraft och c) Stärkt tydlighet och trygghet i djurskyddsarbetet. Jordbruksverket arbetar aktivt med dessa mål genom olika aktiviteter. I flera av aktiviteterna samverkar Jordbruksverket med andra myndigheter och med näringen.

Djurskyddsstrategin håller på att omarbetas för att fortsätta utveckla djurvälfärden i Sverige.

Viktig myndighetssamverkan sker i Rådet för djurskyddskontroll, som är ett gemensamt forum för Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelserna, inrättat på uppdrag av regeringen. Syftet med rådet är att samordna löpande strategiska frågor som rör djurskyddskontrollen.

Länsstyrelserna och Jordbruksverket arbetar tillsammans i olika forum för att vidareutveckla sätt att analysera resultaten och effekterna av djurskyddsarbetet. Under 2025 har ett gemensamt arbete, där även Livsmedelsverket deltagit, bedrivits för att ta fram en ny nationell kontrollplan med mål för den kommande fyraårsperioden (2026 till 2029). De tre målen inom djurskyddsområdet är att samverkan inom och mellan de berörda myndigheterna ska öka för en mer likvärdig handläggning och kontroll, att åtgärder ska genomföras för en ännu bättre riskbaserad kontroll samt att myndigheterna ska utveckla arbetssätten för en mer verkningsfull kontroll.

I samband med att kontrollstatistiken bearbetas och sammanställs hålls även möten med representanter från näringen. Syftet med dessa möten är att ha en öppen dialog om djurskyddsläget i Sverige och att resonera kring vad som bör göras för att öka djurvälfärden och minska förekomsten av brister i djurhållningen i Sverige. Näringen genomför varje år olika utbildnings- och informationsinsatser till sina medlemmar i syfte att underlätta för djurägarna att följa lagstiftningen i syfte att öka regelefterlevnaden.

Samverkan ser vi som en grundläggande faktor för att kontrollmyndigheterna gemensamt ska fortsätta utveckla djurskyddskontrollen för en ökad djurvälfärd.

6.4 Djur under transport (rådets förordning (EG) nr 1/2005)

Skydd av djur under transport (per art)	Antal offentliga kontroller som utförts	Antal och kategori av bristande efterlevnad						Insatser/Åtgärder	
		Djurens skick	Transport-metoder, tillgängligt utrymme, höjd	Trans-port-medel	Vatten, foder, restider och vilo-perioder	Hand-lingar	Annat	Admini-strativa åtgärder	Rätts-liga åt-gärder
Nöt-kreatur	94	0	15	10	5	24	86	1	3
Svin	59	0	13	3	2	13	51	3	
Får och getter	18	0	2	2	1	6	19	1	
Häst-djur	84	0	1	11	14	117	106	2	
Fjäder-fä	21	1	0	0	0	4	1	1	
Annat	11	0	1	2	1	1	10	0	

6.5 Plan med analys och åtgärder för djurskydd under transport

Under 2025 utförde länsstyrelsen 385 kontroller av transporter. Liksom tidigare år är brister i kategorin ”övrigt” den vanligaste typen av brister. Det handlar exempelvis om att det saknas termometer inne i transporten. Dokumentationsbrister är den näst vanligaste typen av brist.

Länsstyrelserna har gjort 120 administrativa och fyra fysiska kontroller av transportörer med anledning av information från officiell veterinär vid slakteri. Länsstyrelserna gjorde tre åtalsanmälningar mot transportörer under 2025. Officiella veterinärer vid slakteri gjorde 18 åtalsanmälningar mot transportörer under 2025.

De allvarligaste bristerna som konstaterats av kontrollmyndigheterna är överbeläggning vid transport av olika djurslag. Överbeläggning förekom vid tolv procent av transporterna av nötkreatur, vid 16 procent av transporterna med gris och vid 43 procent av transporterna med ren.

Kontrollmyndigheterna har också uppmärksammat otillräcklig ventilation vid transport av slaktsvin, blöta underlag vid transport av mjölkkor, olämplig drivning av får vid urlastning,

grisar som hållits för länge på transporten, och djur som varit halta eller skadade under transport.

Andra allvarliga brister som rapporterats är avsaknad av dokumentation (i vissa fall saknar transportören helt dokumenten och ibland medföljer dokumentationen inte transporten), otydlig skyltning, skaderisker i fordon samt avsaknad av temperaturmätare och bristande ventilation.

I information från officiell veterinär på slakteri har de allvarligaste bristerna rört djur som inte varit i skick att transporteras, kycklingar som blivit nedkylda eller djur som har skadats under transport.

För att öka samsynen och utbytet av erfarenheter vid kontroll av transporter med djur deltar Jordbruksverket i länsstyrelsernas månatliga samverkansgruppsmöten. Denna samverkan bedömer vi som viktig och kommer fortsätta. Utöver samverkansgruppsmötena har länsstyrelserna under 2025 genomfört ett nationellt djurtransportprojekt. Syftet med projektet var att:

- öka kontrollfrekvensen av djurtransporter nationellt och säkerställa ett gott djurskydd under transport över hela Sverige,
- utföra rutinkontroller vid transport av livsmedelsproducerande djur (även transport av hästar som inte är avsedda för livsmedel har ingått i projektet),
- ge förutsättningar för en mer likriktad kontroll och bidra till ett mer förebyggande djurskyddsarbete på nationell nivå,
- stärka samsyn och likriktning vad det gäller bedömning av brister och vidtagna åtgärder mellan länsstyrelserna,
- ge kontrollpersonal möjlighet till utbildning och kompetensutveckling inom kontrollområdet,
- kartlägga regelefterlevnaden av transportlagstiftningen och
- öka kunskapen hos djurtransportörer genom kontroll och information.

Projektet inleddes med ett informationsbrev till olika branscher som kunde bli berörda av projektet. Vid kontrolltillfällena lämnade länsstyrelserna mycket information, både i form av tryckt material så som broschyrer och som muntlig information, vilket upplevdes värdefullt.

Av landets 21 länsstyrelser har 16 länsstyrelser genomfört transportkontroller inom tiden för projektet.

- Fyra län har inte genomfört några kontroller. De länen har uppgett resursbrist som anledning.

- Totalt cirka 385 transportkontroller genomfördes under projekttiden på fjäderfä, nöt, gris, får, häst och ren.

De län som deltagit i projektet har varit väldigt positiva till detta avgränsade arbetssätt för kontroll av transporter och menar att det upplevts motiverande och kompetenshöjande. Länsstyrelserna ser behov av och vill fortsätta göra transportkontroller i fält. Kontaktvägar och samarbeten nationellt har utökats och stärkts. Deltagarna upplever att de kommer kunna utföra transportkontroller i större omfattning framledes då kompetensen har höjts.

För att öka regelefterlevnaden arbetar länsstyrelserna med ökad information om regelverket och om vanligt förekommande brister. Länsstyrelserna beskriver att de bjuder in djurhållare på fysiska samtal i det fall djurhållarna anses vara i behov av information. Vidare har de regelbundna djurvälfärdsmöten med slakterier och näringar kopplade till djurtransport, bland annat har de har kontakt med Lantbrukarnas Riksförbunds omsorgsgrupp för att diskutera de vanligaste bristerna i samband med djurtransport. Information har gått ut i Länsstyrelsernas egna tidningar om gällande djurskyddslagstiftning och länsstyrelserna avser att informera ytterligare via exempelvis sociala medier.

Länsstyrelserna har även börjat med att skicka ut påminnelser till transportörer vars godkännande av fordon går ut under året. Genom detta bör bristen att transport av djur sker med icke godkända transportmedel minska.

Jordbruksverket har ambitionen att försöka förtydliga informationen om långa transporter på vår webbplats i syfte att förenkla för transportörer och kontrollmyndigheterna.

En översyn av vägledningar, nationell lagstiftning m.m. kommer ske då EU-regler finns beslutade.

6.6 Djurskydd vid tidpunkten för avlivning (rådets förordning (EG) nr 1099/2009)

Under 2025 genomförde länsstyrelserna 27 slakteri- och avlivningskontroller vilket är i linje med förra årets antal (23). Det är dock en minskning jämfört med 2023 och 2022.

Det finns ca 130 godkända slakterier i Sverige som omfattas av Livsmedelsverkets och länsstyrelsernas kontroll. Utöver dessa finns det även ett mindre antal slakterier för slakt av mindre mängder fjäderfä och kanin för direkta leveranser av små kvantiteter kött till slutkonsumenterna. Där ansvarar länsstyrelserna för djurskyddskontrollen. Två kontroller av denna typ av anläggningar gjordes under 2025.

Under kontrollåret 2025 genomförde länsstyrelserna 16 rutinkontroller, två uppföljande kontroller, åtta kontroller efter information från officiell veterinär samt en klagomålskontroll. Vid 12 kontroller konstaterades brister. Bristerna gällde framför allt standardrutiner, bedövning, avlivning och kontroll efter bedövning.

Flera länsstyrelser uppger att omprioriteringar och resursbrist har medfört att färre kontroller görs än tidigare år.

Livsmedelsverket utför varje år inspektioner på de godkända slakterierna. Vid allvarliga brister eller om företagen inte vidtar åtgärder informeras länsstyrelserna.

Under 2025 genomförde Livsmedelsverkets officiella veterinärer 1 195 rutinkontroller enligt kontrollplan där 148 kontrollpunkter hade avvikelse. Den vanligaste avvikelsen som uppmärksammades vid rutinkontroller gällde bedövning där 38 kontroller hade avvikelse. Under året genomfördes 162 händelsestyrda kontroller där totalt 206 kontrollpunkter hade avvikelse. Händelsestyrda kontroller görs endast när den officiella veterinären uppmärksammar brister varför det är mycket hög andel brister på denna typ av kontroll. Vid händelsestyrda kontroller gäller den vanligaste avvikelsen hantering av djur, specifikt drivning.

6.7 Kommentar

Tabell 6.2

Antalet produktionsanläggningar har beräknats utifrån uppgifter från ett nyligen förändrat register över antal platser i Sverige där en aktör registrerar sin djurhållning. Vid vissa anläggningar är det osäkert om det bedrivs animalieproduktion i syfte att släppa ut produkter på marknaden. Vi kan i nuläget inte sortera ut uppgifter om antal produktionsanläggningar med kalvar, kycklingar samt ”gallus gallus” varför dessa siffror saknas i tabellen.

Antalet offentliga kontroller som angetts är antalet fysiska kontroller som gjorts på plats. Denna avgränsning är en följd av att vi inte har motsvarande detaljerade data för administrativa kontroller. De fysiska kontrollerna kan vara både rutinkontroller, uppföljande kontroller och kontroller efter inkomna klagomål. Utöver de fysiska kontrollerna på plats har länsstyrelserna även gjort totalt 1 787 administrativa uppföljande kontroller (detta inkluderar även kontroller av sällskapsdjur).

Gällande det totala antalet kontrollerade produktionsanläggningar har vi endast data för vissa av djurslagen.

När det gäller antalet administrativa åtgärder så är inte beslut om djurförbud inkluderade. Detta eftersom länsstyrelserna ofta fattar beslut om förbud att hålla samtliga djurslag eller

enligt exempelvis kategorin klövbärande djur eller hovbärande djur. Antalet djurförbud för 2025 presenteras nedan under Övrig information.

I antalet administrativa åtgärder presenteras en sammanslagen siffra för omhändertaganden och förelägganden. Generellt har Jordbruksverket inte uppgifter om det bedrivs livsmedelsproduktion på platsen.

Vad gäller de rättsliga åtgärder som anges i tabell 6.2 avses antalet åtalsanmälningar som länsstyrelserna gjort under 2025.

Tabell 6.4

Administrativa åtgärder för djur under transport i tabellen motsvarar antalet beslut (förelägganden) enligt 8 kap. 9 § i djurskyddslagen (2018:1192).

Övrig information

Under 2025 fattade länsstyrelserna totalt 351 beslut om djurförbud, varav 252 beslut gällde samtliga djurslag, 22 beslut endast klövbärande djur och 9 beslut hovbärande djur. Antalet beslut om djurförbud ökade jämfört med år 2024, då länsstyrelserna fattade totalt 269 beslut om djurförbud.

7. Skyddsåtgärder mot växtskadegörare

7.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på området bedöms fortsatt vara tillfredsställande. Detta gäller både för aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass och för märkning med ISPM 15. Utrymme för förbättring finns inom dokumentation och växtpassens utseende hos aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass och Sverige har för avsikt att genomföra kunskapshöjande åtgärder om reglerna och om reglerade växtskadegörare.

Bedömning av graden av regelefterlevnad baseras på uppgifter om antal kontroller och kontrollresultat. Resultaten är analyserade av central behörig myndighet utifrån kunskap om kontrollområdet och omvärldsanalys. Central behörig myndighet stämmer av med kontrollmyndigheten månadsvis under året om antal och typ av avvikelser samt behov av vägledning. Avstämningen sker på både chefsnivå och handläggarnivå.

Målen för verksamhetsområdet växtskadegörare i Nationella kontrollplanen är:

1. Företagare har förståelse för kontrollsystemet. Intressenter inom export och import har förståelse och förtroende för systemet.

2. Vi förebygger spridning av och bekämpar växtskadegörare genom ett gemensamt ansvar för kontrollen.

Bedömningen är att kontrollen under 2025 har bidragit till att nå målen. Generellt har företagare en god förståelse för kontrollsystemet och syftet med kontrollen. För vissa kontrollområden finns dock bristande kunskap om detaljregler om dokumentation. Kontrollen bedöms bidra till ett bra sundhetsläge avseende växtskadegörare i Sverige.

Vi har även utvärderat måluppfyllnaden för den avslutade målperioden för åren 2022–2025. Den sammantagna bedömningen är att båda målen för området växtskadegörare är uppfyllda på ett tillfredsställande sätt för perioden som helhet utifrån indikatorer, aktiviteter och övergripande målformulering.

Aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass

Regelefterlevnaden på området växtpass för kontrollåret 2025 är i nivå med den för kontrollåren 2023 och 2024. Vi ser dock viss förbättring genom antalet kontrollerade aktörer med avvikelse har minskat med ca 20 procent. Totalt antal avvikelser (en och samma aktör

kan ha flera avvikelser) har också minskat. Det kan dock noteras att regelefterlevnaden för 2023 och 2024 var sämre än för åren dessförinnan. Checklistan för växtpasskontrollen inför 2023 hade förändrats för att göra kontrollen mer effektiv. Resultatet för 2023 års kontroll blev fler avvikelser och det konstaterades systematiska fel för dokumentation och växtpassens utseende (framför allt utformningen av detaljer). Resultatet för 2024 års kontroll gav samma bild, medan resultatet för 2025 års kontroller indikerar att aktörerna börjar komma till rätta med vissa typer av fel. Aktörerna behöver alltjämt mer kunskap om reglerna och också om reglerade växtskadegörare.

En kunskapshöjande åtgärd som vidtogs under 2024 och 2025 var att 12 nya faktablad om karantänskadegörare publicerades i Jordbruksverkets webbutik. Jordbruksverket har också tagit fram en checklista för egenkontroll, som distribuerades till alla växtpassaktörer under hösten 2024. Under 2025 har Jordbruksverket kompletterat webbsidan om växtpass med information om genomförande av egenkontroll samt om hur man som växtaktör identifierar kritiska punkter och moment i sin verksamhet.

Aktörer som får anbringa märkningen (träemballage, trä eller andra föremål)

Totalt sett bedöms regelefterlevnaden för märkning med ISPM 15 under 2025 som tillfredställande. De avvikelser som konstateras gäller främst mindre fel och att aktörerna behöver förbättra hur de sköter dokumentationen. Jordbruksverket bedömer att avvikelserna inte innebär en växtskyddsmässig risk.

7.2 Offentlig kontroll

	Antal aktörer	Antal offentliga kontroller som utförts
Aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass	304	311
Aktörer som får anbringa märkningen (träemballage, trä eller andra föremål)	732	826

7.3 Kommentar

Aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass samt aktörer inom virkesindustrin, som har tillstånd att märka med ISPM15, kontrolleras årligen. Frekvens för offentlig kontroll av de bemyndigade aktörer regleras i EU-förordningar.

Av de utförda kontrollerna hos aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass är 15 uppföljande kontroller.

Av de utförda kontrollerna hos aktörer som får anbringa märkningen (träemballage, trä eller andra föremål) är 94 uppföljande kontroller.

Sedan 2024 har en ny kundgrupp kontrollerats genom offentlig kontroll. Detta gäller de växtaktörer som är registrerade i Jordbruksverkets register eftersom de hanterar produkter som kräver växtpass i deras handelsled, men som inte är bemyndigade att utfärda egna växtpass. 24 av sammanlagt 77 aktörer i denna kategori kontrollerades under 2024 och ytterligare 21 aktörer kontrollerades under 2025.

7.4 Bristande efterlevnad

	Upptäckts vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade aktörer	Antal kontrollerade aktörer där bristande efterlevnad upptäcktes	Insatser/åtgärder	
				Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass	47	304	46	18	0
Aktörer som får anbringa märkningen (träemballage, trä eller andra föremål)	64	732	56	51	

7.5 Kommentar

Observerade brister hos aktörer som har tillstånd att utfärda växtpass var fynd av skadegörare, fel i utformningen eller användningen av växtpass, bristande spårbarhet, utebliven registeruppdatering av företagsuppgifter, avsaknad av tillstånd att utfärda växtpass samt att utbildad personal saknades. Alla aktörer med avvikelse som fick administrativ åtgärd åtgärdade felen. I de fall där avvikelsen gällde fynd av reglerad växtskadegörare har beslut om uppföljande åtgärder fattats, och vid uppföljande kontroll har det verifierats att skadegöraren utrotats.

Observerade brister hos aktörer som får anbringa märkningen (träemballage, trä eller andra föremål) var främst dokumentationsfel och brister gällande kalibrering av mätutrustning men även en del märkningsfel, felaktiga företagsuppgifter och brister gällande trendkurvor eller medelfuktkvot. Två företag hade åtgärdat avvikelserna innan den administrativa åtgärden skrivits. Övriga aktörer åtgärdade bristerna efter genomförda administrativa åtgärder. Alla aktörer som fick avvikelse med administrativ åtgärd åtgärdade felen. Antalet avvikelser 2025 ligger på nästan exakt samma nivå som för kontrollåret 2024. Antalet avvikelser har fluktuerat de senaste åren, och det går i nuläget inte att skönja någon tydlig trend beträffande antalet avvikelser.

8. Växtskyddsmedel

Krav för utsläppande på marknaden och användning av växtskyddsmedel samt vad gäller hållbar användning av bekämpningsmedel, med undantag för utrustning för spridning av bekämpningsmedel

8.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden hos aktörer som hanterar växtskyddsmedel bedöms över lag som tillfredsställande. Inom vissa kategorier av aktörer, såsom distributörer och yrkesmässiga trädgårdsodlare, observeras dock ett större utrymme för förbättring.

En utvärdering har genomförts av målperioden 2021–2025 i Sveriges fleråriga nationella kontrollplan. Under denna period har Sverige haft två operativa mål för kontrollen av växtskyddsmedel.

Mål 1: Kontrollmyndigheterna ska ha rätt förutsättningar för att utföra en likvärdig och effektiv kontroll. Målet bedöms vara delvis uppnått. Uppföljning sker utifrån tre indikatorer: användandet av nationell vägledning, register över aktörer och riskbaserat urval. Nästan alla kontrollmyndigheter använder någon form av nationellt framtagen vägledning för kontrollen av växtskyddsmedel. Hos flertalet myndigheter pågår ett arbete med att ta fram uppdaterade register över aktörer och att genomföra kontrollerna utifrån ett riskbaserat urval. Utrymme för förbättring finns dock fortfarande för att samtliga kontrollmyndigheter ska uppnå detta. I den kommande målperioden 2026–2029 kommer därför ytterligare fokus att läggas på utveckling av register och riskbaserat urval.

Mål 2: Aktörerna ska följa reglerna så att växtskyddsmedel distribueras och hanteras på ett säkert sätt som inte medför risker för människors hälsa, djurs hälsa eller miljön. Målet bedöms vara delvis uppnått. Uppföljning sker genom en bedömning av aktörernas regelefterlevnad inom behörighet, dokumentation, godkända växtskyddsmedel och integrerat växtskydd. De fyra indikatorerna visar oförändrade nivåer av regelefterlevnad under målperioden 2021–2025. Hos användare av växtskyddsmedel påträffades flest brister i dokumentationen (sprutjournalerna), medan bristerna inom behörighet, godkända växtskyddsmedel och integrerat växtskydd ligger på en mycket låg nivå. Hos aktörer som saluför växtskyddsmedel var fördelningen jämnare mellan olika typer av brister såsom behörighet, dokumentation, godkända växtskyddsmedel och märkning.

Under 2025 utfördes 85 procent av alla kontroller av växtskyddsmedel hos jordbrukare. Jordbrukare som använder växtskyddsmedel i Sverige bedöms som helhet ha en god kännedom om gällande regler. Under målperioden 2021–2025 varierade andelen kontroller

där brister konstaterades mellan 14 och 17 procent på gruppnivå. Jordbrukare inom underkategorin trädgårdsodling, inklusive växthus och plantskolor, hade dock en betydligt högre andel brister. Därför kommer ett ökat fokus att läggas på kontroller av växthus under den kommande målperioden. Uppföljningen av regelefterlevnad hos jordbruksanvändare underlättas av det omfattande dataunderlaget i denna kategori.

Andra yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel bedöms överlag ha relativt god regelefterlevnad. Andelen kontroller där brister konstaterades varierade mellan 8 och 17 procent på gruppnivå under målperioden 2021–2025. Jämfört med kontrollerna hos jordbruksanvändare är dataunderlaget dock betydligt mindre, samtidigt som kategorin är heterogen. Variationer i kontrollinsatserna, till följd av ett riskbaserat urval med mera, får därmed stor påverkan på andelen brister från år till år, vilket gör regelefterlevnaden inom olika underkategorier svårbedömd. Inför den kommande målperioden läggs ett ökat fokus på kontroller av besprutningsentreprenörer, eftersom hanteringen av växtskyddsmedel inom denna kategori bedöms innebära relativt hög risk.

Hos distributörer av växtskyddsmedel varierade andelen kontroller där brister konstaterades mellan 28 och 39 procent under målperioden 2021–2025. Denna relativt höga andel brister kan sannolikt delvis förklaras av det riskbaserade urvalet samt vilka regler som har varit i fokus för kontrollen. Inför målperioden 2026–2029 finns ett fortsatt behov av att stärka och likrikta kontrollerna hos distributörer för att bättre spegla antalet aktörer på marknaden och den relativt höga andelen brister som har uppmärksammats.

Under 2025 utfördes inga kontroller hos tillverkare, förpackare och registreringsinnehavare. I stället låg fokus på revision och metodutveckling för en mer effektiv och riskbaserad kontroll av dessa aktörer. Under de senaste åren har kontroller genomförts och varierande regelefterlevnad indikerats, beroende på kontrollernas inriktning. Exempelvis har kemiska analyser av godkända växtskyddsmedel på marknaden påvisat mycket få avvikelser, medan kontroller inriktade på märkningsregler har visat en högre andel brister.

8.2 Offentlig kontroll

Om saluföring av växtskyddsmedel	**Antal aktörer**	**Antal offentliga kontroller som utförts**
Införselställen	-	-
Tillverkare/formulerare	7	0
Förpackare/återpackare/ommärkare	4	0
Distributörer/grossister/detaljister – växtskyddsmedel för yrkesmässig och privat användning	2874	110
Lagerdepåer/transportföretag/logistikföretag	-	0
Innehavare av tillstånd/parallellhandelstillstånd	81	0
Övriga	0	0
Om användning av växtskyddsmedel och hållbar användning av bekämpningsmedel	Antal aktörer	Antal offentliga kontroller som utförts
Jordbruksanvändare:		
Sökande som omfattas av EU:s ordning för grundstöd eller landsbygdsutvecklingsprogram och som omfattas av grundvillkorskontroller	27 306	231
Jordbruksanvändare som inte omfattas av grundvillkorskontrollerna	12 930	2354
Andra yrkesmässiga användare:		
Industriell användning t.ex. järnvägar, vägar	349	57
Betningsaktörer	95	11
Besprutningsentreprenörer/tjänsteleverantörer	800	112
Skogsbruk	527	4
Andra områden än jordbruksmark (golfbanor/ andra allmänna områden)	726	168
Övriga	0	0

8.3 Kommentar

Sverige har inga särskilt utpekade införselställen för växtskyddsmedel. Under året har Tullverket utfört 1 323 gränskontroller av växtskyddsmedel och biocidprodukter men kan inte särskilja dessa båda produkttyper i sin statistik.

Data saknas gällande antal ”lagerdepåer/ transportföretag/ logistikföretag”.

De data som rapporteras för olika typer av jordbruksanvändare respektive andra yrkesmässiga användare har inte summerats, för att undvika dubbelrapportering.

8.4 Bristande efterlevnad

Om saluföring av växtskyddsmedel	Upptäckts vid offentliga kontroller	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Införselställen	-	-	6
Tillverkare/formulerare	0	0	
Förpackare/återpackare/ommärkare	0	0	
Distributörer/grossister/detaljister – växtskyddsmedel för yrkesmässig och privat användning	31	11	
Lagerdepåer/transportföretag/ logistikföretag	0	0	
Innehavare av tillstånd/parallellhandelstillstånd	0	0	
Övriga	0	0	

Om användning av växtskyddsmedel och hållbar användning av bekämpningsmedel	Upptäckts vid offentliga kontroller	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Jordbruksanvändare	-	-	23
- *Sökande som omfattas av EU:s ordning för grundstöd eller landsbygdsutvecklingsprogram och som omfattas av grundvillkorskontroller **	58	41	
- *Jordbruksanvändare som inte omfattas av grundvillkorskontrollerna **	375	234	
Andra yrkesmässiga användare	-	-	
- *Industriell användning, t.ex. järnvägar, vägar**	1	4	
- *Betningsaktörer**	3	0	
- *Besprutningsentreprenörer/ tjänsteleverantörer**	14	11	
- *Skogsbruk**	0	0	
- *Andra områden än jordbruksmark (golfbanor/andra allmänna områden)*	20	36	
Övriga	0	0	

Bedrägligt eller vilseledande agerande

I den redovisade kontrollen finns ett par misstänkta fall avseende bristande efterlevnad som skulle kunna förklaras av bedrägligt eller vilseledande agerande.

8.5 Kommentar

Sverige har inga särskilt utpekade införselställen för växtskyddsmedel. Under året har Tullverket stoppat 36 växtskyddsmedel och biocidprodukter i gränskontrollen, men kan inte särskilja dessa båda produkttyper i sin statistik.

De data som rapporteras för olika typer av jordbruksanvändare respektive andra yrkesmässiga användare har inte summerats, för att undvika dubbelrapportering.

Beträffande distributörer/grossister/detaljister, jordbruksanvändare och andra användare bygger värdena i alla tabeller på en sammanställning av de uppgifter som kommuner och länsstyrelser rapporterar in till Kemikalieinspektionen en gång per år. Under 2025 rapporterade 96 procent av kommunerna och 95 procent av länsstyrelserna in data till Kemikalieinspektionen, vilket innebär att det finns ett visst mörkertal vad gäller antalet aktörer och kontroller. Antalet inrapporterade aktörer bygger dessutom till stor del på uppskattningar, eftersom det i många fall saknas uppdaterade register. Kemikalieinspektionen identifierar också varje år vissa brister i underlaget, bland annat eftersom inrapporteringen sker manuellt och retroaktivt. Kemikalieinspektionen arbetar kontinuerligt för att minska denna osäkerhet genom att förbättra formulären för inrapportering med tillhörande vägledning till kontrollmyndigheterna. På sikt är målsättningen att inrapporteringen ska ske helt digitalt och vara automatiserad.

9. Ekologiskt

Ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Sverige har rapporterat data för perioden i systemet Organic Farming Information System (OFIS).

9.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Vi bedömer regelefterlevnaden som tillfredsställande. I primärproduktionen var de vanligaste mindre avvikelserna fortfarande brister i dokumentationen och det är även relativt vanligt att djurhållare köpt konventionella djur. Brister i djurvälfärden var fortfarande återkommande bland större och kritiska avvikelser. I leden efter primärproduktionen var avvikelser fortfarande vanliga i butiker. Det vanligaste bristerna gällde mottagningskontroll, särhållning och livsmedelsinformation för oförpackad frukt och grönt. Generellt rörde bristerna specifika produktionsregler och märkning. Flertalet av dessa avvikelser kategoriserades som mindre.

Kontrollorganen kontrollerade att certifierade aktörer följde regelverket för ekologisk produktion. Totalt utförde de 7 282 kontroller. Vid dessa konstaterades 511 större och kritiska avvikelser samt ett stort antal mindre avvikelser. Kontrollorganen fattade flera beslut om åtgärder vid bristande efterlevnad. Besluten omfattade bland annat 27 fall där ekologiska produkter inte fick säljas som ekologiska samt 19 fall av begränsning eller återkallande av certifikat.

Kontrollmyndigheterna utför kontroll för att säkerställa att aktörer som släpper ut ekologiska livsmedel är anmälda till Livsmedelsverket och om så krävs även står under kontroll av ett kontrollorgan. Sådan kontroll utfördes på 1 013 anläggningar, varav 61 hade avvikelser. Marknadskontroll enligt artikel 38.1 e i förordning (EU) 2018/848 genomfördes på 54 anläggningar. Dessa verksamheter var antingen undantagna från både krav på anmälan till myndighet och innehav av certifikat eller endast från kravet på certifikat. Avvikelser påvisades vid tre kontroller.

Livsmedelsverket fattade beslut i 40 ärenden gällande sanktionsavgift på grund av utebliven anmälan enligt artikel 34 i förordning (EU) 2018/848. Tio beslut överklagades. Flera ärenden rörde företag med e-handel, men även företag som lagrade ekologiska produkter var berörda.

Länsstyrelserna genomförde 112 kontroller av att aktörer som släpper ut ekologiskt foder på marknaden var anmälda till Jordbruksverket och certifierade av kontrollorgan. Inga avvikelser konstaterades. Jordbruksverket granskade fyra företag som sålt hundgodis eller växtförökningsmaterial som ekologiskt utan att vara anmälda till Jordbruksverket. I tre fall

beslutade verket om sanktionsavgift. Jordbruksverket kontrollerade även fem av 16 godkända insamlingssystem för hushållsavfall.

Gränskontrollen av ekologiska produkter är uppdelad mellan två behöriga myndigheter. Totalt kontrollerades 2 996 sändningar, 125 fler än 2024. Livsmedelsverket valde ut 60 sändningar för ID-kontroll och provtagning. Sex valdes ut enligt EU:s gemensamma vägledning om utökad importkontroll och övriga utifrån egen riskvärdering. Tio livsmedelssändningar släpptes till fri cirkulation som icke-ekologiska. Orsakerna var kontrollintyg signerade efter avfärd, en sändning utan giltigt kontrollintyg samt två sändningar med otillåtna pesticider. En sändning med pesticidhalter över tillåtna gränsvärden destruerades. Tre sändningar utan giltiga kontrollintyg destruerades eller skickades tillbaka till avsändarlandet enligt importörens önskemål. En sändning med kosttillskott saknade kontrollintyg och släpptes till fri cirkulation som icke-ekologisk.

Jordbruksverket kontrollerade 11 sändningar. Sändningarna bestod av shiitakemycel från Kina, fröer och basilika från Israel samt köksväxtutsäde från USA. En sändning fick inte övergå till fri omsättning som ekologisk eftersom kontrollintyget var signerat efter avfärd. Importen av soja från Kazakstan har upphört helt.

De två behöriga myndigheterna har under året genomfört tillsyn på huvudkontor samt bevittnat kontrollorganens kontroller. Samtliga kontrollorgan fick rekommendationer, men myndigheterna bedömde att de kunde behålla delegeringen.

Slutsatser kring 2025 års tillsyn. Slutsatserna är sammanfattade och kan gälla ett eller flera kontrollorgan.

Goda exempel:

- Aktivt förbättringsarbete utifrån tidigare rekommendationer.
- Samtliga har gjort sina prislistor publika. (Fokus 2024)
- Bättre kontakter med kontrollmyndigheter vid bristande efterlevnad. (Fokus 2024)
- Bra system för riskklassning av aktörer.
- God planering och väl fungerande system för uttag av kontroller.
- Bra styrning med löpande uppföljning av kontroller.
- Bra interna kalibreringar och kompetensutbildningar.
- Bra processer för introduktion av nya revisorer.
- Utvecklar kunskap och deltar i nationellt nätverk om bedrägerier.

Utmaningar:

- Processen för att utfärda och återkalla certifikat i TRACES är fortfarande en utmaning, även om den har förbättrats.
- Enhetlig bedömning och kontroll av massbalanser vid revision på plats och uppföljning av avvikelser. Gemensam vägledning för kontroll av massbalans/spårbarhet är en aktivitet i Nationella kontrollplanen 2027.

Funna brister:

- Förståelsen av syftet med artikel 35.6 (EU) 2018/848 har förbättrats men är fortsatt en utmaning i kontrollen. Fokus ligger ofta på certifikat i stället för aktörens rutiner för att säkerställa sina leverantörer.
- Att säkerställa att beslut om att dra tillbaka, märka om eller destruera ekologiska produkter följs upp. Artikel 39 d iii respektive 42.1 i (EU) 2018/848.
- Rutiner saknar tillräckligt stöd för hantering av bristande efterlevnad som kräver omedelbar undersökning och tillfälligt saluföringsförbud. Artikel 29.1 och 41.1.
- Det säkerställs inte att provtagning av foder sker enligt lagstiftningen.
- Massbalanser: bristfälliga interna anvisningar, enhetliga avvikelsebeskrivningar och sluthantering av avvikelser.

9.2 Ekologiska data

Registrerade aktörer

Registrerade aktörer som innehar ett certifikat den 31 december under rapporteringsåret.								
Kontroll-organ	**Antal aktörer**	**Antal verifieringar av efterlevnad Artikel 38.3 (fysiska och icke-fysiska)**	**Antal fysiska offentliga kontroller på plats som utförts**				**Antal prover som tagits artikel 38.4 c**	
			Årliga kontroller Artikel 38.3	**Riskbaserade tilläggs-kontroller Artikel 38.4 b**	**Totalt antal kontroller Artikel 38.3 och 38.4 b**	**Utförda utan förvarning Artikel 38.4**	**Totalt antal prover**	**Antal prover med upptäckta fall**
01 Kiwa	2399	2515	2461	279	2740	305	130	0
03 Smak	1688	1715	1707	205	1912	192	89	4
04 HSC	1522	1523	1514	182	1696	183	80	1
06 Controlcert	663	663	663	68	731	755	35	3
08 Intertek	194	188	182	21	203	22	13	4
Totalt	6466	6604	6527	755	7282	1487	147	12

Aktörsgrupper

Aktörsgrupper som innehar ett certifikat den 31 december under rapporteringsåret: Sverige har inga aktörsgrupper.

Bristande efterlevnad

Data per behörig myndighet/kontrollmyndighet/kontrollorgan

Typ och antal för fall av större och kritisk bristande efterlevnad som konstaterats							
Kodnummer och namn för kontrollorgan	**Allmänna produktions-regler**	**Särskilda produktions-regler**	**Otillåtna ämnen och produkter**	**Undantag**	**Dokument och dokumentation**	**Märkning**	**Annat**
01 Kiwa	4	140	0	0	12	16	27
03 Smak	6	56	3	0	19	6	8
04 HSC	12	64	1	9	34	0	0
06 Controlcert	0	33	3	0	2	23	27
08 Intertek	0	0	2	0	0	3	1
Konstaterade fall av bristande efterlevnad – TOTALT	22	293	9	9	67	48	63

Vidtagna åtgärder

Vidtagna åtgärder för konstaterade fall av större och kritiska fall av bristande efterlevnad	
Antal fall av bristande efterlevnad	511
Förbättrat genomförande av försiktighetsåtgärder och kontroller som införts av aktören	408
Ingen hänvisning till ekologisk produktion i märkningen och marknadsföringen för hela det parti eller den produktionsomgång som berörs	27
Förbud mot att släppa ut den eller de berörda produkterna på marknaden med en hänvisning till ekologisk produktion, under en angiven period	0
Ny omställningsperiod	7
Begränsning av certifikatets tillämpningsområde	6
Tillfälligt indragande av certifikatet	0
Återkallande av certifikatet	13
Korrigerande åtgärd som ännu inte beslutats	0
Annat	14

Nya kontrollorgan

Nya kontrollorgan till vilka den behöriga myndigheten har delegerat kontrolluppgifter/kontrollorgan vars delegering har återkallats		
	Antal kontrollorgan	Kommentarer vid behov
Antal vid rapporteringsårets början (den 1 januari)	5	Fyra kontrollorgan har delegation från både Jordbruksverket och Livsmedelsverket. Ett kontrollorgan, SE-EKO-06, har delegation bara från Livsmedelsverket.
Nya kontrollorgan under året	0	
Kontrollorgan vars delegering har återkallats under året	0	
Antal vid rapporteringsårets slut (den 31 december år N) (D	5	

Tillsyn av kontrollorgan

Den behöriga myndighetens tillsyn av kontrollorgan **Totala antal för tillsyn av kontrollorgan**	
Antal kontrollorgan vid rapporteringsårets slut	5
Antal tillsynsrevisioner av kontrollorgan som den behöriga myndigheten har utfört under rapporteringsåret	15
Andelen av kontrollorgan i den behöriga myndighetens tillsynsrevision	3
Kommentar	Jordbruksverket har reviderat fyra kontrollorgan och Livsmedelsverket har reviderat fem kontrollorgan. Alla kontrollorganen har fått revision av huvudkontoret. Fyra av revisionerna gjordes gemensamt men vi räknar de som att varje myndighet utfört en sådan (som föregående år) ett kontrollorgan fick en extra revision av huvudkontoret från Livsmedelsverket då det vid den första revisionen konstaterades många brister. Jordbruksverket utförde en fältbevittning på ett kontrollorgan och livsmedelsverket på fyra kontrollorgan .

Uppgifter om tillsynen

Närmare tillsynsuppgifter per kontrollorgan								
Kod och namn	Antal aktörer	Antal aktörsgrupper	Revision utförd av den behöriga myndigheten under rapporteringsåret ja = 1/nej = 0	Antal aktörsakter granskade vid tillsynsrevision under rapporteringsåret	Andelen granskade aktörsakter i förhållande till det totala antalet aktörer	Antal granskade aktörsgruppsakter under loppet av revisionen under rapporteringsåret	Andelen aktörsgruppsakter som granskats i förhållande till det totala antalet aktörsgrupper	Ange referensnummer för varje enskilt formulär som fyllts i för kontrollorganet (den bifogade mallen Enskilt formulär för tillsyn av
SE-EKO-03 SMAK Certifiering AB	1688	0	1	13	0,01	0	0	0
SE-EKO-04 HS Certifiering AB	1522	0	1	14	0,01	0	0	0
SE-EKO-06 ControlCert Scandinavia AB	663	0	1	23	0,03	0	0	0
SE-EKO-08 Intertek Certification AB	194	0	1	14	0,07	0	0	0
SE-EKO-01 KIWA Certification AB	2399	0	1	12	0,01	0	0	0

9.3 Vidtagna åtgärder

Nationell lagstiftning

Ingen av de behöriga myndigheterna har år 2025 ändrat sina föreskrifter avseende ekologisk produktion eller avgifter för tillsyn.

Nya, uppdaterade eller reviderade kontrollförfaranden

Livsmedelsverkets grupp för import av ekologiska produkter (gränskontrollen) har i regel avstämningsmöten två gånger per vecka. Under dessa möten diskuterar gruppen svåra ärenden som uppstått i kontrollen, hur man kan utvecklar sina rutiner med mera.

Eftersom det fanns behov har Livsmedelsverket uppdaterat och förtydligat i vägledande texter till kontrollorgan och företag om konventionella ingredienser och märkning.
Jordbruksverket uppdaterade mot slutet av året vägledningen till dem som kontrollerar insamlingssystem för hushållsavfall. Jordbruksverket uppdaterade även sin vägledning till kontrollorganen om hur de ska hantera ansökningar om undantag att använda icke ekologiskt växtförökningsmaterial.

Kontrollorganen arbetade vidare med att utbyta erfarenheter av att tillämpa artikel 38.3 i förordning (EU) 2018/848 i avseendet att utföra kontroller på annat sätt än genom fysisk kontroll.

Se mer under Särskilda kontrollinitiativ.

Utbildning

De behöriga myndigheterna och kontrollorganen genomförde under året två kalibreringsmöten. Dessa möten syftar främst till att Sverige ska ha en likvärdig kontroll av aktörer inom ekologisk produktion. Under mötena diskuterar vi regeltillämpning och hantering av bristande efterlevnad. Inför vårens möte genomförde kontrollorganen en spårbarhetsövning. Under höstens möte diskuterade gruppen fokusområden för provtagning under kommande år. Det sker utifrån vad vi i Sverige har noterat som högriskområden och vad som notifierats som bristande efterlevnad av andra länder.

Livsmedelsverkets importteam höll en föreläsning och en workshop om importkontroll av ekologiska produkter för sitt Team Gränskontroll under deras utbildningsdagar och teamets eko-importgrupp hade också en egen utbildningsdag.
Livsmedelsverket skickade ut ett nyhetsbrev till importörer två gånger. I samband med importkontrollen gavs löpande stöd till importörer/speditörer som behövde hjälp att göra rätt.

Livsmedelsverket uppdaterade instruktionerna på sin webbplats för företagens egen granskning av kontrollintyg, för att importörerna ska kunna göra rätt.

Fastställande av ytterligare resurser eller omfördelning av befintliga resurser efter en översyn av prioriteringar

Jordbruksverket har inte förstärkt sina team med nya medarbetare, men på Livsmedelsverket är enheten för tillsyn förstärkt med en person. Livsmedelsverkets importteam har efter en pensionsavgång en ny samordnare för importkontrollen av ekologiska produkter. Under hösten skedde en löpande överlämning till denna person.

Särskilda kontrollinitiativ

Inom ramen för tillsynen säkerställde myndigheterna att alla kontrollorgan hade lagt ut sina priser för kontrollen på respektive webbsidor, vilket saknades tidigare.

Livsmedelsverket tog bort ett så kallat operativt mål i förtid. Målet skulle styra kontrollmyndigheterna att kontrollera att aktörer som hanterar ekologiska livsmedel hade anmält sig till den behöriga myndigheten Livsmedelsverket. Målet togs bort eftersom den svenska lagstiftningen har en sanktionsavgift kopplad till överträdelsen att inte ha anmält sig. Det är en hög sanktionsavgift som ofta drabbar företag på ett oproportionerligt sätt, och denna sanktionsavgift ska ses över under 2026.

Kontrollorganen genomförde ett mindre pilotprojekt i syfte att hitta former för hur genomförande av icke fysisk kontroll (artikel 38.3) kan hanteras. Syftet är att harmonisera mellan kontrollorganen och att lära av varandra. Erfarenheterna av pilotstudien togs upp på kalibreringsmötet under hösten. Gemensamma kriterier för vilka aktörer som kan komma i fråga för denna kontroll ska samlas i ett vägledande dokument som ska tas fram under år 2026.
Under 2025 beslutade Sverige också om nya mål avseende ekologisk produktion inom ramen för den fleråriga kontrollplanen.

Förändringar i de behöriga myndigheternas organisation eller ledning

Jordbruksverkets djurkontrollenhet flyttade från Växt- och kontrollavdelningen till Djuravdelningen, men ansvarar fortfarande för importkontrollen och tillsynen av insamlingssystem för hushållsavfall. Livsmedelsverket har en ny samordnare för importkontrollen av ekologiska livsmedel.

Annat

Myndigheterna har en referensgrupp bestående av branschföreträdare, rådgivare, andra myndigheter och kontrollorganen. Referensgruppen kallas vanligtvis till möten inför möten med kommissionen, så att Sveriges delegater ska få inspel och förslag till ståndpunkter inför förhandlingarna. Referensgruppen kan även konsulteras om Sverige (genom myndigheterna) vill skicka in en ansökan/dossier till EGTOP (Expert Group for Technical Advice on Organic Production) om att få ett insatsmedel godkänt för ekologisk produktion.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket deltar i referensgruppen till Ekologisk produktion och konsumtion (EPOK) som ligger under Sveriges Lantbruksuniversitet. Referensgruppen har möten en gång per år och diskuterar aktuella frågor om ekologisk produktion samt ger inspel till EPOK:s vidare arbete.

Båda behöriga myndigheterna ingår i nätverk med andra nordiska länder och har regelbundna möten som handlar om ekologisk djurhållning inklusive vattenbruk, ekologisk växtodling samt tillämpning av frågor inom områden i stegen efter primärproduktionen. Grupperna träffas 4–6 gånger per år för att diskutera tillämpningsfrågor.

Flera representanter för kontrollorgan och behöriga myndigheter deltog på det nordiskt-baltiska mötet om ekologisk produktion som år 2025 ägde rum i Vilnius.

10. Skyddade beteckningar

Användning och märkning av skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter.

10.1 Övergripande slutsats om graden av efterlevnad

Regelefterlevnaden på området bedöms fortsatt vara tillfredsställande.

Det finns ungefär 160 anläggningar som tillverkar livsmedel med skyddade ursprungsbeteckningar (SUB), skyddade geografiska beteckningar (SGB) eller garanterade traditionella specialiteter (GTS). Under år 2025 gjordes kontroller avseende de särskilda reglerna för tillverkning och märkning av SUB, SGB respektive GTS vid 72 av dessa anläggningar, vilket är i linje med antalet kontroller de senaste åren.

När det gäller tillverkningen av spritdryckerna Svensk Akvavit, Svensk Vodka och Svensk Punsch pågår arbete med uppdatering av produktspecifikationer samt utredning av om det behövs en nationell föreskrift.

Sverige har för perioden 2023–2025 haft ett operativt mål avseende kontroll av Roquefort, Prosciutto di Parma och Feta i samband med att dessa förs in från andra EU-länder. Målet innebar att i samband med införseln kontrollera att märkningen av produkterna följer produktspecifikationerna. Resultatet redovisas tillsammans med resultaten för livsmedelskontroll, i bilagan till avsnitt 2.1.

Utöver kontroller av tillverkande anläggningar och anläggningar med införsel görs många kontroller av hur restauranger anger ingredienser med skyddade beteckningar på sina menyer. Under 2025 kontrollerades totalt 1755 anläggningar som handlar med livsmedel med skyddad beteckning, vilket är i linje med antalet kontroller närmast föregående år. Bristande efterlevnad konstaterades vid 244 anläggningar, alltså vid ungefär 14 % av de kontrollerade anläggningarna, vilket är en något lägre andel jämfört med tidigare: år 2023 och 2024 konstaterades avvikelser vid 16 till 17 % av de kontrollerade anläggningarna.

10.2 Offentlig kontroll

	Antal offentliga kontroller som utförts
Före utsläppande på marknaden	13
Konventionell marknad	2129
Elektronisk handel	-

10.3 Kommentar

Sverige kan inte redovisa kontroller uppdelade på konventionell handel och elektronisk handel eftersom vi inte har den indelningen i våra register. Siffran som anges på raden ”Konventionell marknad” inkluderar kontroller gjorda på elektronisk handel samt kontroller gjorda på tillverkande anläggningar.

10.4 Bristande efterlevnad

	Upptäckts vid offentliga kontroller	Totalt antal kontrollerade aktörer	Antal kontrollerade aktörer där bristande efterlevnad upptäcktes	Administrativa åtgärder	Rättsliga åtgärder
Före utsläppande på marknaden	0	13	0	0	3
Konventionell marknad	246	1755	244	64	
Elektronisk handel	-	-	-	-	

Bedrägligt och vilseledande agerande

Under året har kontrollmyndigheterna rapporterat 10 avvikelser med uppgift om att myndigheten misstänker avsiktligt bedrägligt eller vilseledande agerande som orsak till avvikelsen. Ärendena gäller framför allt fall där aktören använt skyddade beteckningar på ett felaktigt sätt vid presentation av livsmedel på meny.

10.5 Kommentar

Sverige kan inte redovisa bristande efterlevnad uppdelat på konventionell handel och elektronisk handel eftersom vi inte har den indelningen i våra register. Siffran som anges på raden ”Konventionell marknad” inkluderar eventuell konstaterad bristande efterlevnad avseende elektronisk handel och på tillverkande anläggningar.

I stället för antalet kontrollerade aktörer och antal aktörer där bristande efterlevnad upptäcktes redovisas antal kontrollerade anläggningar och antal anläggningar där bristande efterlevnad upptäckts.

Livsmedelsverket